

Budget för en solidarisk, feministisk & grön politik

**Vänsterpartiets
förslag till budget för
Nacka kommun 2018**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BUDGET FÖR EN SOLIDARISK, FEMINISTISK OCH GRÖN POLITIK.....	3
TABELLER EKONOMI TOTALT.....	5
INVESTERINGAR.....	7
ÖVERGRIPANDE MÅL.....	8
KOMMUNSTYRELSEN.....	11
ARBETS- OCH FÖRETAGSNÄMNDEN.....	22
FRITIDSNÄMNDEN.....	25
KULTURNÄMNDEN.....	29
MILJÖ- OCH STADSBYGGNADSNÄMNDEN.....	33
NATUR- OCH TRAFIKNÄMNDEN.....	37
SOCIALNÄMNDEN.....	41
UTBILDNINGSNÄMNDEN.....	44
ÄLDRENÄMNDEN.....	49
ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN.....	53

BUDGET FÖR EN SOLIDARISK, FEMINISTISK OCH GRÖN POLITIK

Nacka kommun är till stora delar en rik och välmående kommun som har alla förutsättningar att kunna tillhandahålla medborgarna bra service och drägliga levnadsvillkor.

Tyvärr är kommunen också en av de mest segregerade. Skillnaden mellan rika och fattiga kan tydligt ses, ibland bara med några hundra meters mellanrum.

Vänsterpartiet är ett socialistiskt och feministiskt parti på ekologisk grund. Detta innebär att vi ser hur olika maktstrukturer, baserade på klass och kön, samverkar, förstår vikten av en hållbar miljöpolitik och med den insikten verkar för en politik som utjämnar klassklyftor, ökar jämställdheten och motverkar klimathotet.

Nacka bygger stad, men för vem?

Så länge majoriteten av de tusentals bostäder som nu byggs är bostadsrätter eller hyresrätter med skyhöga hyror bygger man in segregationen i systemet. Vi vill se till att Nacka blir en kommun för alla, inte bara de rikaste. Därför vill vi att det byggs hyresrätter som även vanliga människor har råd med. Vi vill att villabebyggelse blandas upp med flerfamiljshus samt det viktigaste av allt: att kommunen återinrättar ett kommunalt bostadsbolag och en kommunal bostadsförmedling.

I Nacka är valfrihet ett ledord. Tyvärr kan detta leda till att det blir svårt att ha kontroll över t.ex arbetsvillkor för anställda i av kommunen anlitate företag. Vi vill att krav på kollektivavtalsliknande former ska vara norm för alla som arbetar i Nacka kommun, oavsett vilket företag det gäller.

Skolan ska ha en kompensande funktion. Elever från hem utan studievana ska inte behöva bli förfördelade i utbildningssystemet. Även här spelar segregationen in. Om enbart elever med en viss socioekonomisk bakgrund hamnar på en skola bidrar det till att klassklyftorna bibehålls och vidgas.

Vänsterpartiet vill också ha valfrihet men vi har ett annat fokus; för oss är det viktigare att man kan välja innehåll i tjänsterna än vem som utför dem. Behovet ska styra, inte företagets vinstintressen. Valfärden är inte en vara vilken som helst utan en rättighet för kommuninnevanarna och ett åtagande och ett ansvar från kommunens sida och då bör inte ekonomisk vinst vara ett incitament.

Vi vill exempelvis att det ska vara möjligt att kunna välja kommunal hemtjänst.

Vi ogillar starkt privatiseringarna av folkbiblioteken. Biblioteken har en viktig roll i det demokratiska samhället och att lägga det i famnen på privata bolag, istället för i offentlig regi, är direkt osmakligt.

När välfärden blir en vara och medborgarna kunder på en marknad försvinner samhällsansvaret i snabb takt samtidigt som vinsterna slinker ner i aktörernas fickor.

Under hösten har vi hört många kvinnor vittna om de övergrepp de blivit utsatta för, av män. Det är kvinnor ur alla samhällsklasser, alla åldrar och med olika ursprung, precis som de män som utsatt dem.

Detta har för många varit en väckarklocka.

Vi, som feminister, vet att det är så verkligheten ser ut. Vi vet att trots formell juridisk jämställdhet har vi långt kvar. Därför vill vi med alla medel se till att samhället säkerställer att kvinnor får exakt samma rättigheter och möjligheter som män och slipper bli begränsade av patriarkala maktstrukturer, oavsett hur och var de ytrar sig.

Klimathotet är en realitet. Därför vill vi så långt det är möjligt att kommunen anpassar sig till en klimatsmart verksamhet. Vid nybyggnation, återvinning, kollektivtrafik för minskad bilism med mera.

Ett initiativ med en eller flera dagar helvegetarisk kost inom kommunalt finansierade verksamheter bör vara en självklarhet för att visa att kommunen menar allvar med sitt miljöarbete.

Människor på flykt ska kunna få en fristad i Nacka. Här ser vi en möjlighet att kunna ta emot fler än de som enligt lag tilldelats oss. En investering i människor är alltid en investering i samhället och framtiden.

Vår budget innehåller satsningar som minskar segregation, ökar jämställdhet och bidrar till ett hållbart Nacka på alla sätt.

I vårt Nacka vill vi att alla ska kunna bo och trivas oavsett tjocklek på plånboken.

I denna anda presenterar Vänsterpartiet bland annat följande mål och yrkanden.

- Nacka ska erbjuda kommunalt driven verksamhet inom alla områden, där privata anordnare finns, t ex hemtjänsten
- Nacka ska införa reell valfrihet i sitt stöd, så att valfriheten gäller innehållet i stödet och inte vilket företag, som ska utföra det
- Bygg företrädesvis flerfamiljshus med en övervägande andel hyresrätter till låg kostnad och med god kollektivtrafikförsörjning. Nybyggnation och renoveringar ska ske med hänsyn till miljöpåverkan.
- Återinrätta ett kommunalt bostadsbolag och en kommunal bostadsförmedling
- Kompensation före lönekostnads- och prisökningar för att undvika nedskärningar
- Minskad segregation genom blandade boendeformer och ett systematiskt jämställdhetsarbete.
- Alla som går SFI-utbildning ska erbjudas praktik med regelbunden uppföljning med fokus på språkinläringen.
- SFI-utbildningen ska ha så hög kvalitet att alla fullföljer studierna. Idag är det endast 35% som fullföljer
- Nacka ska upprätta en Äldreplan för planering av äldreomsorgen, tillgången på bostäder, aktiviteter, mötesplatser, tillgänglighet och förebyggande hälsoarbete.

TABELLER EKONOMI TOTALT

Tabell 1 Resultaträkning

Miljoner kronor	Budget 2017	Prognos 2017	Majoritetens förslag	Vänsterpartiets förslag
			Budget 2018	Budget 2018
Verksamhetens nettokostnader före avskrivningar och realisationsvinster	-4690	-4732	-4841	-5043
Realisationsvinster försäljning tomträtter	0	587	0	0
Övriga realisationsvinster	1	1	1	1
Avskrivningar	225	-227	-221	-221
Verksamhetens nettokostnader	-4914	-4371	-5062	-5263
Skatteintäkter inkl avräkning	5184	5224	5401	5577
Utjämningsystem o statsbidrag	-248	-305	-327	-327
Fastighetsavgift	143	150	155	155
Skattenetto	5079	5067	5227	5403
Utdelning kommunala bolag	27	27	27	15
Finansiella intäkter	6	6	15	15
Finansiella kostnader	-31	-31	-34	-34
Finansnetto	1	1	7	-4
Årets resultat	166	698	173	136
Varav exploateringsreavinster	64	48	73	40
Balanskravsresultat	165	110	172	135
Årets resultat exkl. exploateringskostnader	102	650	100	95

1 kr i kommunalskatt motsvarar 293 Mkr. Vi föreslår en skattehöjning om 50 öre, d.v.s. en inkomstförstärkning med 176 Mkr relativt alliansmajoritetens skatteförslag.

Tabell 3 Verksamhetens nettokostnader före avskrivningar och realisationsvinster

Miljoner kronor	Budget 2017	Prognos 2017	Majoritetens förslag	Vänsterpartiets förslag
			Budget 2018	Budget 2018
Kommunstyrelsen	-110,8	-161,4	-121,7	-116,9
KS oförutsett	-12,0	-12,0	-15,0	-15,0
Arbets- och företagsnämnden	-177,8	-186,6	-182,0	-206,0
Fritidsnämnden	-146,2	-146,2	-155,4	-172,6
Kulturnämnden	-135,1	-135,1	-138,8	-158,0
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-31,9	-31,9	-31,6	-34,1
Natur- och trafiknämnden	-235,1	-216,4	-243,1	-246,1
Socialnämnden	-717,8	-707,7	-727,1	-752,1
Utbildningsnämnden	-2710,7	-2687,7	-2796,7	-2856,6
Äldrenämnden	-775,1	-764,8	-807,3	-830,3
Överförmyndarnämnden	-7,6	-7,6	-8,7	-8,9
Summa nämnder och verksamheter	-5060,1	-5057,4	-5227,5	-5396,6
Tunnelbana	-13,5	-41,0	-13,5	-13,5
Finansiell verksamhet	383,3	366,2	399,7	366,7
Totala kostnader	-4690,3	-4732,2	-4841,3	-5043,4

Då Vänsterpartiet inte vill sälja mark för hyresbostäder till högstbjudande samt dessutom ställa högre krav på exploatörerna vid övrig markanvisning kommer inte realisationsvinsterna att bli lika stora som i alliansbudgeten. Vi beräknar att de bli 40 Mkr istället för 73 Mkr

INVESTERINGAR

För några år sedan sålde Nacka i två omgångar en stor del av sina fastighetsinnehav och större delen av kommunens låneskuld betalades av. När nu Nacka kommer att bygga väldigt mycket under de kommande 10-15 åren och befolkningen öka med 40% behövs också förskolor, skolor, äldreboenden och en massa andra allmänna anläggningar. Allansmajoriteten vill att 75% av det byggs av privata intressenter. Nacka har under många år hållit nere sina investeringar och sin låneskuld. Låg skuld är i och för sig bra för kommunen men ingen ska tro att de privata investerarna gör det gratis. I själva verket ökar kostnaderna för kommunen om man istället måste hyra in skollokaler m.m. jämfört med om man byggt själv, lånat och betalat ränta. Vi är beredda att låta kommunen själv ta investeringar för skolor, förskolor mm istället för att låta privata intressenter göra det – i längden blir det billigare för kommunen och ger oss bättre möjligheter att vara flexibla i utnyttjandet av mark och fastigheter.

Att betala lån genom att sälja av ”familjeguldet” är ett felaktigt sätt att hantera finansieringen av investeringar. Alliansmajoriteten har inte fört en sund och ansvarsfull finanspolitik. Deras prioritering av låg skatt har lett till att överskotten i kommunens ekonomi inte varit tillräckliga för självfinansiering av investeringar. Detta måste förändras framöver, det är helt i sin ordning att ta lån för investeringar i infrastruktur, men det långsiktiga målet ska vara självfinansiering.

Nacka har en historia av dålig kultur för investeringsprojekt; dåliga beslutsunderlag, skenande kostnader och dåligt förankrade beslut. Revisorerna har vid ett flertal tillfällen anmärkt på det. Det har varit svårt att få helhet och överblick där vi kunnat se de totala ekonomiska konsekvenserna av alla investeringar och exploateringsprojekt. Under de senaste åren har det blivit bättre men det är inte slut med projekt som drar underskott och där projektavslutet summerar att beslutsunderlag och kalkyler varit bristande.

Det är nu svårt att gå emot de flesta av de investeringar som föreslås av majoriteten, de är helt enkelt nödvändiga. Däremot så finns det några som Vänsterpartiet vill ska utgå både av ekonomiska och politiska skäl exempelvis.

Sammantaget är det en ofantlig mängd projekt, konton m.m. att greppa över, något som knappast någon politiker, majoriteten inräknad, har förmåga att följa och förstå konsekvenserna av. Vänsterpartiet gör här så gott vi kan med vårt förslag.

Mot den bakgrunden presenterar inte Vänsterpartiet en komplett investeringsbudget. Istället gör vi en förteckning på projekt som vi vill respektive inte vill ska genomföras, alla med kostnadsuppskattningar. För vissa projekt har vi enbart lagt en symbolisk projekteringskostnad. Det gör vi då vi har svårt att med någon exakthet bedöma kostnaden. Skulle vi få majoritet för våra förslag så får beslut tas i två steg: beslut om förstudie och projektering som första steg och beslut om själva investeringen som andra steg.

I denna budget redovisas förslag till investeringar och tas beslut under respektive nämnd.

ÖVERGRIPANDE MÅL

NACKA SKA BLI EN SOLIDARISK, JÄMSTÄLLD OCH EKOLOGISKT HÅLLBAR KOMMUN

Vi vill att samhället ska hållas samman genom åtgärder som minskar orättvisor, otrygghet och främlingskap. Annars finns risk för att det slits sönder. Kommunen har verktyg för att ge kommuninvånarna mer jämlika och jämställda villkor.

Planerna för Nacka under de närmaste 15-talet år är en kraftig expansion. Främst på Västra Sicklaön - i samband med tunnelbaneutbyggnaden - kommer det att vara påtagligt. Nu finns chansen, kanske inte att göra om men i alla fall, att göra rätt.

NACKA – EN SOCIALT HÅLLBAR KOMMUN

Nacka är en kommun där klyftorna mellan rika och fattiga är stora, enligt SCB faktiskt landets fjärde mest segregerade kommun. Resurserna måste fördelas rättvist mellan kommundelarna. Men det räcker inte. Segregerade områden skapar sociala problem. Kommunen måste aktivt arbeta för att minska segregationen. Bostadsformerna behöver blandas, byggandet måste främst inriktas på varaktiga hyresrätter. Bildandet av ett kommunalt bostadsbolag är nödvändigt. Utan bostäder till rimliga hyror kommer arbetsmarknaden i Nacka att haverera. Varför ska någon åka från andra delar av regionen för att arbeta som undersköterska eller i butik när det går att få motsvarande arbete i anslutning till hemmet? I Nacka kommer dessa personer aldrig att ha råd bo så som byggnationen ser ut idag.

Segregation uppstår också genom diskriminering på grund av kön, ålder och funktionsvariationer. För att motverka den måste kommunen bedriva ett aktivt jämställdhetsarbete inom alla områden.

NACKA – EN KOMMUN I VÄRLDEN

Nacka är en kommun i världen och ska därför också medverka till global rättvisa och mänskligt värde. Därför måste flyktingmottagandet ges prioritet och våra nya Nackabor ska genom ett gott välkomnande inkluderas och ges förutsättningar för studier och arbete och en meningsfull tillvaro. Dessa våra nya grannar är en resurs för ett framtida växande Nacka, också för dem som redan bor här.

NACKA – EN EKOLOGISKT HÅLLBAR KOMMUN

Den övergripande rättvisefrågan blir till slut alltid klimatfrågan. Det handlar om möjligheten för människan att kunna leva på jorden. Vi måste snabbt minska utsläppen av växthusgaser. Det kräver av medborgarna, av var och en av oss, att vi själva agerar. En förutsättning är att vi genom politiska beslut tar ett gemensamt ansvar samt underlättar för det enskilda agerandet. Här har kommunen en viktig uppgift både i samhällsplaneringen och som opinionsbildare. Många människor *vill* ändra sin livsstil i den riktningen men *vet inte hur* de kan göra – här har kommunen en viktig uppgift med att bedriva upplysning.

Kampen mot miljöförstörelsen och klimatförändringarna står inte i motsats till frågan om rättvisa och jämställdhet, tvärtom: ju rikare desto större miljöbov och män förbrukar i högre utsträckning än kvinnor ändliga resurser men också mer energi.

NACKA – EN SOLIDARISK KOMMUN

Samtidigt som vi gör allt för miljön så får vi inte kapitulera när det gäller orättvisor och segregation. Vänsterpartiet har en människosyn där vi ser allas lika värde och att alla måste ges rätt och möjlighet till goda liv trots olika förutsättningar. Kommunen är den som främst och närmast människan kan medverka till detta.

Kommunen bör också bli Fairtrade-certifierad. Om Nacka ska vara en solidarisk kommun så måste det gälla utanför kommun- och landsgränsen också.

NACKA - EN MEDVETEN KOMMUN

Nacka kommun har en del generella krav på utförare, bland annat när det gäller personalens utbildningsnivå. Det innebär dock inte alltid att verksamheterna i alla delar har god kvalitet. Tvärtom har vi haft flera exempel på att människor behandlas sämre på grund av att de är gamla, har en viss sexuell läggning eller är födda i ett annat land, bekänner sig till en viss religion eller har en funktionsvariation. Det handlar om brott mot diskrimineringsgrunderna och det finns all anledning att tro att det är vanligt att anställda inom verksamheterna inte är förtrogna med vad som står där. För att minska risken för att sådant händer bör det i kommunens allmänna krav på utförare, såväl när det gäller upphandlade verksamheter som utförare som auktoriseras inom ramen för kundval, ingå att anordnare ska bedriva ett systematiskt arbete med diskrimineringslagen. Det är en viktig del i ett respektfullt bemötande av såväl brukare som arbetskamrater och har ett stort signalvärde genom att det visar att kommunen anser att det är en viktig aspekt vid bedömningen av verksamheternas kvalitet.

NACKA – EN KOMMUNAL KOMMUN

Mycket av kommunens verksamhet är utlagd på privata utförare, något som Vänsterpartiet starkt ogillar. Så länge detta gäller ska åtminstone kommunen själv ha egen verksamhet inom vart och ett av dessa områden, t ex hemtjänst. I och med detta blir kommunen en bättre beställare, genom att få bättre kunskap kan kommunen också bli en kvalitetstrendsättare.

NACKA – EN EKONOMISKT HÅLLBAR KOMMUN

Inflationen i Sverige är inte så stor men kostnaderna p.g.a. löne- och prisökningar är ändå påtagliga, ett par procent varje år. Alliansmajoriteten väljer att i stort inte ge verksamheterna någon kompensation för det – det är bara några få verksamheter som får viss uppräknings. Så ser också de långsiktiga planerna ut. Konsekvensen är att verksamheterna tvingas till rationaliseringar, vilket inte behöver vara av ondo, men också att pressa personalen hårt. Det senare ger konsekvenser i form av ökade sjukskrivningar men också i form av sämre verksamhet och service.

Vänsterpartiet vill att verksamheterna i huvudsak ska kompenseras för dessa kostnadsökningar och att eventuella rationaliseringar redovisas uttryckligen.

ÖVERGRIPANDE MÅL

- Nacka ska vara en jämlik, jämställd och solidarisk kommun
- Utbyggnaden i Nacka ska ske med social hållbarhet och minskad segregation som riktmärke
- Omsorgen om klimat, miljö och ändliga naturresurser ska vara vägledande för all Nackas verksamhet. Nackabornas miljöbelastning ska minska så att kommunen tar sin del att uppfylla de globala miljömålen
- Rättigheter och behov för personer med funktionsvariationer skall tillgodoses i alla beslut och verksamheter
- Anställda i kommunens verksamheter ska ha goda arbetsvillkor oavsett om den bedrivs i kommunal eller privat regi. Kravet på kollektivavtal ska skrivas in i auktorisationskraven
- Anställda i kommunens verksamheter ska ha god kunskap om diskrimineringslagstiftningen och verka i dess anda

- Medborgare och anställda ska ha full insyn i och möjlighet att påverka kommunens verksamhet oavsett om den bedrivs i kommunal eller privat regi
- Nacka ska ha en rättvis fördelning av resurser mellan kommundelarna
- Nackaborna ska bemötas som medborgare, inte kunder. Behoven av utbildning, vård och omsorg ska styra, inte marknaden
- Nacka ska ha ett flyktingvälkomnande som inkluderar de nya invånarna i samhället
- Nacka ska erbjuda kommunalt driven verksamhet inom välfärdens alla områden Det innebär att kommunal hemtjänst behöver återinföras

VÄNSTERPARTIET YRKAR:

1. att övergripande mål för Nacka kommun fastställs enligt Vänsterpartiets förslag
2. att skattesatsen för år 2018 fastställs till 19,03kr (en höjning med 0,50kr)
3. att underskott i verksamheter 2017 inte ska belasta verksamheten 2018
4. att partistöd per mandat fastställs till

Partistöd	26 500 kr
Utbildningsstöd	5 000 kr
Stöd till ungdomsverksamhet	5 000 kr
5. att partierna som är representerade i kommunfullmäktige erhåller grundstöd/kanslistöd om 110 000 kr/parti och år
6. att partierna erhåller politiska sekreterare med 1/4 tjänst per mandat räknat från tredje till och med sjätte mandatet
7. att arvoden till förtroendevalda, såväl sammanträdesarvoden, fasta årsarvoden som månadsarvoden till kommunal-/oppositionsråd, hålls oförändrade jämfört med 2017
8. att internhyressystemet avskaffas. Lokaler bekostas över den gemensamma budgeten. Budgetramarna justeras därefter i konsekvens därmed
9. att Kommunfullmäktige fastställer internräntan inom kommunen för 2018 till 2,5%
10. att personalkostnadspålägget för anställda för 2018 fastställs till 42,08% för personal upp till 65 års ålder, för äldre personal till 22,0%
11. att Kommunfullmäktige fastställer kravet på sammanlagda avkastningen för Nacka Energi AB år 2018 till 15 mkr
12. att Kommunfullmäktige fastställer kravet på sammanlagda avkastningen för Nacka Vatten AB år 2018 till 0 mkr
13. att Kommunfullmäktige beslutar om oförändrade avfalls- och VA-taxor för 2018
14. att ingen kommunal verksamhet ska konkurrensutsättas eller privatiseras
15. att sponsring inte ska förekomma inom kommunens verksamhet
16. att kommunen verkar för att certifieras som Fair trade-kommun
17. att utveckla andra metoder för kvalitetsuppföljning än kundenkäter
18. att det ska finnas kommunalt arrangerad verksamhet inom varje konkurrensutsatt ansvarsområde
19. att kommunen tillhandahåller utbildning gällande diskrimineringsgrunderna för alla som arbetar i kommunalt finansierade verksamheter

KOMMUNSTYRELSEN

Vänsterpartiets budgetförslag för kommunstyrelsen innebär en politik som tar ansvar för alla kommuninvånare, oavsett plånbok och maktposition. Inte minst tar vi politiskt ansvar genom att se till att gemensamma tillgångar kommer medborgarna till del, och inte går till vinster hos välfärdsföretag drivna av vinstintressen.

Inom ramen för kommunstyrelsens ansvar ligger stadsplanering och övergripande miljöfrågor. Klimatfrågan är en ödesfråga för kommande generationer vilket gör det svårt att bortse från att även vi i Nacka måste planera vårt samhälle så att miljöbelastningen minskar. Biltrafiken är den enskilt största miljöbelastningen i Nacka och kommunen har ett ansvar att se till att den successivt minskar.

NACKA BYGGER STAD OCH EXPANDERAR – BRA MEN SVÅRT

Genom avtalet om tunnelbana till Nacka centrum så förbinder sig Nacka att bygga en stor mängd bostäder. Därmed måste också andra utbyggnader ske: lokaler för arbetsplatser, förskolor, skolor, äldreboenden, idrottsanläggningar mm. Det är omfattande och kostsamt men nödvändigt. Vi vill att kommunen ska stå för huvuddelen av investeringarna, inte låta privata intressen stå för 75% så som alliansmajoriteten vill. Även om det medför ett ökat lånebehov så ska detta inte bekostas genom försäljning av mark och fastigheter eller genom att så mycket verksamheter som möjligt läggs i privata anordnares händer.

Tomträttsupplåtelse ger tvärtom löpande intäkter och ger kommunen rådighet över marken på lång sikt. Verksamheter i privat regi medför att skattepengar försvinner ut som vinster istället för att ge intäkter och höja kvaliteten.

Man får också ta med i beräkningen att nya invånare medför ökade skatteintäkter och en positiv inverkan på kommunens ekonomi.

STÄLL KRAV PÅ EXPLOATÖRERNA

Byggnation i Nacka sker i alltför hög utsträckning på de enskilda exploatörernas villkor trots att kommunen i praktiken kunde ha en mycket stark ställning. Kommunen behöver ta ett större ansvar för en övergripande planering men också hävda egna idéer om hur kommunen ska utvecklas. Vackra ord om klimat och miljö och om behovet av att det byggs hyresbostäder ser hittills inte ut att bli verklighet i de nya områden som byggs.

BILDA ETT KOMMUNALT BOSTADSBOLAG – BYGG HYRESRÄTTER

Det behövs fler hyreslägenheter i kommunen, det är en av de viktigaste frågorna. Vi vill att kommunen åter bildar ett bostadsbolag som låter bygga, förvaltar och hyr ut. Bostäder ska vara en social rättighet och ingen marknadsvara! Mycket få hyresbostäder har byggts i Nacka under senare decennier och många har istället ombildats till bostadsrätter. Det har varit en medveten strategi från Nackas moderatledda allians. Nacka har uttalat att 1/3 av de bostäder som byggs inom ramen för Nacka stad på kommunägd mark ska vara hyresrätter. Det är tveksamt om ens det kommer att uppfyllas. Men även om, så är det ett alldeles för lågt satt mål. Idag har Nacka lägst andel hyresbostäder bland landets 30 största kommuner och andelen kommer bara att minska.

Alliansmajoriteten i Nacka skriver i vissa dokument att man har som målsättning att 30% av alla nya bostäder ska vara hyresbostäder men för att uppnå det gör man ingenting och verkligheten talar sitt tydliga språk: knappast en enda bostad på privat mark blir hyresbostad.

Hyresbostäder är hett efterfrågade av många. Det är också viktigt för arbetsmarknaden i Nacka – de som arbetar här ska också ha möjlighet att bosätta sig i kommunen. Många vill eller kan inte köpa en bostadsrätt eller en villa. En grupp som särskilt drabbas av bristen på hyresbostäder är våra ungdomar. Kommunens socialtjänst har också ett stort behov av hyresbostäder för att kunna stödja olika grupper. En övervägande del av alla nya bostäder, minst hälften, behöver vara hyresbostäder.

BLANDADE BOENDEFORMER – FÖRUTSÄTTNING FÖR SOCIAL HÅLLBARHET

Decenniers misstag att låta enskilda exploatörer bygga sitt eget lilla område efter egna idéer har lett till ett uppdelat Nacka med en massa små öar av bebyggelse utan sammanhang. Att nu bygga ”stad” på Sicklaön ger en möjlighet att bygga igen mellanrummen och få en mer sammanhängande bebyggelse. Kommunen måste sätta press på exploatörer i kommunen och skulle kunna samarbeta med prispressande byggnadsbolag för att på så sätt få billigare bostäder. Ett kommunalt bostadsbolag är garanten för att det ska kunna byggas tillräckligt med varaktiga hyresbostäder av god kvalitet med rimliga hyror. Det är därför som Vänsterpartiet år efter år kräver att ett sådant bolag bildas.

I samband med bygget av Nacka stad säljer kommunen mycket mark till högstbjudande. Det gäller även mark för hyresrätter vilket kommer att driva upp hyrorna. Istället borde kommunen upplåta marken med tomträtt till ett fast pris åt den som garanterar den lägsta inflyttningshyran. Detta så länge ett kommunalt bostadsbolag inte finns.

Det behövs mer blandad bebyggelse i Nacka för att undvika fortsatt segregering. Även inom befintliga villaområden behöver flerbostadshus byggas.

BOSTÄDER FÖR NYANLÄNDA OCH SOCIALA BOSTÄDER

För att på ett bra sätt välkomna flyktingar behövs tillgång till bostäder. Det är inte acceptabelt annat än på mycket kort sikt att erbjuda nyanlända bostäder av lägre kvalitet i särskilda sociala boenden. Det kan vara en nödvändighet för att snabbt få fram bostäder men får inte vara en långsiktig lösning. En avgörande förutsättning för att nyanlända ska kunna inkluderas i Nacka-samhället är förutom arbete och utbildning också ”vanliga” bostäder ute i Nackas bostadsområden. Nacka måste kunna erbjuda bostäder till nyanlända även efter den inledande tvåårsperioden då staten ger särskilt stöd.

Detsamma gäller för alla andra som av olika skäl är bostadslösa. När kommunen går in och erbjuder bostäder så får det inte heller vara någon form av ghettoliknande ”social housing”

Idag köper Nacka några procent av alla nybyggda bostadsrätter för nyanlända och andra med akuta bostadsbehov. Det är bra att dessa lägenheter ligger ute i bostadsområdena, det ger förutsättningar för integration, men samtidigt är det mycket dyrt och fullständigt otillräckligt. Det visar just på behovet av fler hyresrätter, särskilt då byggda i ett kommunalägt bolags regi.

FÖRTÄTA OCH FÖRNYA

En tät bebyggelse med god kollektivtrafik är också ett mer resurssnålt samhälle än de utspridda villaområden som tyvärr fortfarande fortsätter att växa fram i Nacka. Vi menar att även vi måste förbereda de s.k. förnyelseområdena i Boo så att de i en framtid kan bebyggas tätare och ge möjlighet för en mer stadslig karaktär.

Vi vill att Nacka på sikt planerar för att det byggs bostäder i Gungviken. Marken är till stora delar ianspråktagen från tiden då motorvägen byggdes, den saknar större värde för natur- och friluftsliv och kan lätt kollektivtrafikförsörjas i och med att Saltsjöbanan passerar där. Det kan över huvud taget byggas mer utmed Saltsjöbanan.

Vänsterpartiet vill utveckla de eftersatta bostadsområdena genom en medveten satsning på inkludering och social och ekologisk samhällsplanering. Två aktuella områden är Henriksdalsberget och Fisksätra som är i stora behov av upprustning och områdesutveckling. Men det är viktigt att den utbyggnaden sker med beaktande av att inte förstöra viktiga grönområden eller försämra miljön för nuvarande boende.

Nacka har en stor tillgång i alla sina stränder. Tyvärr är också brotten mot strandskyddet och privatiseringen av stränder omfattande, utan att beivras. Kommunen har börjat agera vid Vårgårdssjön i Saltsjöbaden men många liknande fall finns runt hela Nackas kust. Vi vill ge resurser så att arbetet kan fortsätta och utökas.

PLANERA FÖR KOLLEKTIVTRAFIK, INTE BILTRAFIK

Ju fler nackainvånarna blir desto viktigare blir det att ge bättre förutsättningar för människor att åka kollektivt. Fortfarande planeras för omfattande bilåkande, både inom småhusområden men också i det tätbebyggda Nacka stad. För att biltrafiken och växthusgaserna ska minska måste valet att ställa bilen och åka kollektivt istället göras attraktivt. Att bygga Österleden skulle bara generera än mer biltrafik. Vid nybyggnation bör också bilpooler vara ett alternativ för att kunna minska antalet parkeringsplatser. Säkra cykelparkeringar bör finnas med i planeringen.

Äntligen kommer T-bana till Nacka. Det möjliggör en tät utbyggnad av Sicklaön, att där bygga ”stad” är helt rätt. För oss är det viktigt att T-banan går hela vägen till Orminge så att inte Boo blir en förort till förorten. Kommunens södra delar, Älta-Stensö, är en avlägsen del av kommunen, särskilt kommunikationsmässigt, därför bör de gamla planerna på att dra tunnelbana dit realiseras. Men tunnelbana tar lång tid att få klar. Långt innan dess behöver vi bättre kollektivtrafik och därför måste busstrafiken förbättras. I Landstinget driver vi vissa områden, t ex Fisksätra, i rusningstid ska få direktbussar till Slussen eller innerstaden.

Landstinget ansvarar för kollektivtrafiken men Nacka måste här agera påtryckare. Det borgerligt styrda landstinget skär ner i trafiken när det istället är en kraftig utbyggnad som behövs.

Ombyggnaden av Slussen har nu börjat och redan har det periodvis varit kaos i kollektivtrafiken. Slussen är för nackaborna en mycket viktigare plats än för stockholmarna. Därför måste Nacka vara aktivt och ställa krav på att kommuninvånarna även under ombyggnaden har bra möjligheter att åka kollektivt in till stan. Gullmarsplan, men även andra mål i stan, måste då troligen ges en större roll för nackatrafiken, och borde så göra redan idag. Kommunen ska också vara aktiv när det gäller att trycka på för att utöka båttrafiken från Nacka. Fler båtlinjer direkt in till Stockholms City skulle hjälpa till att avlasta trafiksituationen vid Slussen.

Klimat- och miljöaspekter är viktiga delar i all samhällsplanering och här måste Nacka bli betydligt bättre. Miljöfrågan är i hög grad också en klass- och jämställdhetsfråga, rika män belastar miljön avsevärt mer än lågavlönade ensamstående kvinnor med barn. En satsning på miljön ger därför ett mer rättvist samhälle.

MATEN I KOMMUNEN EN KLIMATFRÅGA

Köttkonsumtionen ökar kraftigt i länder som Sverige. Ett kilo kött har 90% högre miljöpåverkan än vegetariska livsmedel. Det går åt mer vatten, mer energi, mer mark och näring. En förutsättning för att klara kommunens och riksdagens klimatmål är att köttkonsumtionen per person minskar. Detta kan kommunen uppnå bl.a. genom att ha ytterligare personal, som jobbar aktivt med dessa frågor gentemot stora livsmedelaktörer i kommunen, såsom skolor, restauranger och livsmedelsaffärer.

Ett initiativ med en eller flera dagar i veckan med helvegetarisk kost inom kommunalt finansierade verksamheter bör vara en självklarhet för att visa att kommunen menar allvar med sitt miljöarbete.

TILLGÄNGLIGHET FÖR ALLA

Enligt ett riksdagsbeslut för runt 20 år sedan skulle kommunerna senast 2010 ha anpassat allmänna platser och offentligt tillgängliga lokaler för att försäkra personer med nedsatt rörelse- och eller orienteringsförmåga full tillgänglighet. Medlen som anslås i Nacka varje år är så små att det kommer att dröja länge innan målet är uppnått. Kommunen har inte ens riksdagsbeslutet som utgångspunkt. Det bör vara en självklarhet att under 2018 sätta in tillräckliga resurser så att tillgängligheten för alla ökar, oavsett funktionsvariation.

MEDBORGARKONTOR

Biblioteken fungerar idag i viss utsträckning som medborgarkontor. Det finns ett stort behov av en sådan verksamhet. Därför bör den byggas ut och formaliseras och gärna samordnas med kommunens bibliotek. Dessa måste då få en tillräcklig finansiering för detta.

NACKA SKA VARA EN FLYKTINGVÄLKOMNANDE KOMMUN

Nacka har sammantaget hittills välkomnat ett litet antal flyktingar. Länderna runt konflikthärdar välkomnar över 50 gånger fler flyktingar per invånare än Europa. Nu finns ett avtal som gör att Nacka tar ett större ansvar. De flyktingar som Nacka tar emot ska också få Nacka som sin vistelseort. Idag är det en stor del av de flyktingar som Nacka formellt står för, och främst då de ensamkommande barnen, som faktiskt ges boende på annat håll i stockholmsregionen och landet. Det är både en oempatisk inställning och en pinsamhet för en av Sveriges och världens rikaste kommuner. Låt oss i stället skapa en ömsesidighet i relationen genom att ta till vara de resurser som erbjuds oss i form av kunskaper och erfarenheter hos de nyanlända.

NEJ TILL VINSTER I VÄLFÄRDEN! MEDBORGARE, INTE KUND!

Kommunen har verktyg för att utjämna kommuninvånarnas ojämlika villkor men använder dem inte. Istället sköts kommunen efter företagsekonomiska principer vilket hittills inte har gett annat än byråkrati och sämre service till medborgarna. I Nacka är vi nuförtiden endast kunder och vinstintresse avgör om serviceverksamheter ska finnas eller inte.

Nacka har sedan länge gått före vad gäller att privatisera kommunal verksamhet. Det har inneburit att stora summor skattemedel under åren försvunnit ut som vinster i dessa företag, pengar som det istället borde ha blivit verksamhet av.

Nacka har länge arbetat efter nyliberala idéer så som "New public Management". Kommunens styrsystem är inte ägnat att ge bästa service till lägsta kostnad med goda arbetsvillkor för personalen och tillgodoser förvisso inte heller medborgarnas behov. Systemet är ingen bra affär utan är istället kostnadsdrivande. Av enbart ideologiska skäl har den borgerliga majoriteten gjort Nacka till ett företag med en marknadsmässig organisation. Vänsterpartiet vill att konkurrensutsättningen upphör och att, så långt det går, kundvalssystemet med "checkar" avskaffas.

De största positiva effekterna skulle inte vara ekonomiska. Kundvalssystemet innebär att medborgarna istället för att få sina behov tillgodosedda köper tjänster på samma sätt som man köper konsumtionsvaror. De kan inte påverka innehållet i de tjänster som de har att "välja" emellan. Kundvalssystemet missgynnar människor som av olika skäl har svårt att ta reda på vad olika alternativ innebär. T.o.m. inom det sociala området, där människor är som svagast och har

svårast att hävda sin rätt och sina behov, råder det marknad i Nacka. Det finns inga garantier för kontinuitet i tjänsterna, företagen drivs av vinstintressen, inte av ett socialt ansvar.

KVALITET PÅ KOMMUNENS VERKSAMHET

Nacka kommun har auktoriserat ett otal utförare inom olika verksamheter. Kvalitén på verksamheterna är med största sannolikhet tämligen ojämn och eftersom utförarna är så många hinner man inte göra stickprovskontroller i den omfattning som skulle behövas. Dessutom har kommunen inga objektiva kvalitetskriterier utan förlitar sig i stort sett helt på enkäter till brukarna för att bedöma kvalitén. Det finns flera problem med det. Dels är svarsfrekvensen ofta ganska låg, dels har brukarna ofta inget att jämföra med och dels tenderar människor att övervärdera verksamheter som de själva valt. Oavsett vem som bedriver verksamheten så behöver kvalitetsuppföljning göras, Vi anser att det är mycket viktigt att kommunen snarast tar fram kriterier för att på ett objektiva och likvärdigt sätt mäta kvalitén på utförda tjänster.

SOLIDARITETEN SKA INTE STANNA VID KOMMUNGRÄNSEN – FAIRTRADE-CERTIFIERA NACKA!

Nacka bör bli Fairtrade-certifierad kommun. Fairtrade City är en diplomering till kommuner som engagerar sig för rättvis handel och etisk konsumtion. Diplomeringsen innebär att kommunen lever upp till kriterier och krav på rättvis handel i offentlig upphandling, att det bedrivs ett aktivt informationsarbete samt erbjuds ett utbud av Fairtrade-märkta produkter i butiker, på serveringsställen och arbetsplatser.

DEMOKRATISK INSYN HINDRAS

Kommunen har en organisation där man har en uppdelning mellan nämnder som sysslar med finansiering och nämnder som bedriver verksamhet. Insynen i verksamheten blir då i praktiken minimal. Utbildningsnämndens ledamöter, som politiskt bör stå till ansvar för skolan, har inte något att göra med skolorna i sig. Beslut om nyetablering eller nedläggning av skolor kan tas utan att nämnden är informerad. Motsvarande gällde när den kommunalt drivna hemtjänsten privatiserades, det kom aldrig upp på social- och äldreomsorgens bord.

Kundvalssystemet innebär att kommunal verksamhet i en accelererande takt avvecklas till förmån för privat driven verksamhet. Kostnaderna för privatiseringen är dubbel. Dels blir den kommunala insynen, demokratin, lidande tillsammans med att effektiviteten minskar totalt sett. Dels får de anställda i de privata bolagen betala med dåliga och osäkra arbetsförhållanden och låga löner.

Ändra organisationen så att pengar och verksamhet hänger ihop!

UPPHANDLING AV KOMMUNAL VERKSAMHET – KRÄV KOLLEKTIVAVTAL!

Vi vill att kommunens verksamhet i första hand ska bedrivas i egen regi i nära samverkan med kommunens invånare. Verksamhet som inte är av stadigvarande karaktär kan dock vara lämplig att upphandla. De företag som kommunen upphandlar tjänster från eller auktoriserar (inom ramen för kundvalssystemet så länge det existerar) ska ha kollektivavtal och de anställda ska ha meddelarfrihet på samma villkor som i en kommunal verksamhet. De ska också i övrigt ha likvärdiga arbetsvillkor jämfört med de kommunalt anställda samt att de ska visa att de bedriver ett systematiskt arbete med diskrimineringsgrunderna så att all personal är väl förtrogen med dem. Upphandling av livsmedel ska grundas på ekologisk och socialt hållbar hänsyn.

Kommunen ska sluta att betala ut överkompensation för momskostnader (nu schablon på 6%). Inom vissa områden har den tidigare moderatledda regeringen lagstadgat en sådan kompensationsnivå men inom de områden där det är tillåtet ska kompensationen justeras ned till

rimliga nivåer, troligen 2,5 – 4,5%. Kommunen får statsbidrag för kostnaden så minskningen innebär en förtjänst för staten men inte för kommunen. Vad kommunen dock uppnår är att privata anordnare inte otillbörligt gynnas jämfört med kommunens egna verksamheter.

KOMMUNENS PERSONAL – EN STRATEGISK RESURS. RÄTT TILL HELTID

Kommunens personal är en förutsättning för att kunna bedriva en bred verksamhet av god kvalitet. Förutsättningarna att rekrytera och behålla personal bygger på att kommunen är en bra arbetsgivare. Vänsterpartiet ger utrymme för att höja lönerna i kvinnodominerade yrken och vi vill också ha en personalpolitik som ger de anställda möjlighet att arbeta heltid. Heltid ska vara en rättighet, deltid en möjlighet! Sjukfrånvaron hos Nackas personal har åter börjat öka, det gäller särskilt långtidsfrånvaron. Vi vill att kommunen får en friskare och mer nöjd personal. För att det ska kunna ske och för att personalens kraft och kompetens bättre ska kunna tas till vara behöver vi ha en mer ändamålsenlig organisation, ökad personaltäthet och bättre löne- och anställningsvillkor. När verksamheter inte får ersättning för löne- och prisökningar innebär det en indirekt nedskärning. Det sätter press på personalen och leder till stress och överbelastning.

Vi vill se en mångfald bland de anställda i Nacka kommun. Som arbetsgivare måste kommunen aktivt medverka till att människor med olika bakgrund ska komma in på arbetsmarknaden. Det ger också förutsättningar för bättre service och större trygghet för de som är nyanlända till Sverige. Till mångfalden hör också att erbjuda personer med funktionsvariation arbete i kommunen. Förutom att de som får arbete får ett värdigare liv så visar erfarenheten att just den här mångfalden är positiv för arbetsplatsen.

VERKSAMHETSMÅL 2018

BYGGA OCH BO

- Social samhällsplanering och bostadsbyggande ska prioriteras. Kommunen ska uppfylla sitt övergripande ansvar för bostadsförsörjningen.
- Minskad segregation genom blandade boendeformer och ett systematiskt jämställdhetsarbete.
- Minst en tredjedel av kommunens bostäder ska vara hyresbostäder – minst hälften av alla nya bostäder ska vara hyresbostäder
- Kommunen ska aktivt arbeta för att hyrorna i nybyggda hyresbostäder hålls på en rimlig nivå
- Inrätta ett kommunalt bostadsbolag och en kommunal bostadsförmedling.
- Skaffa en god markreserv genom markbyten samt mark- och fastighetsförvärv. Sälj inte ut kommunens mark.
- Utveckla Nackas lokala centrumanläggningar. Stoppa fler stormarknader.
- Allmänna platser och kommunala lokaler ska vara tillgängliga för alla, för dem med funktionsvariationer såväl som för föräldrar med barnvagnar och äldre med rollatorer.
- Ut- och inpendling ska minska genom en satsning på nya arbetsplatser i Boo, Älta och Fisksätra/Saltsjöbaden.

MILJÖ OCH KLIMAT

- Minska utsläppen av växthusgaser med minst 75% till 2030 relativt 1990
- Energiförbrukningen från icke-förnybara energilag per invånare ska minska med minst 50 % till 2030 relativt 1990

- Klimatpåverkan ska minskas genom energibesparing och en omställning av produktion och transportsystem. Vid nybyggnation ska klimatåtgärder planeras in, även vid upphandlingar. Kollektivtrafikens andel av resandet ska öka och biltrafiken minska.
- Kommunen ska aktivt agera för att nya hus som byggs ska vara trähus för klimatets bästa.
- Kommuninvånarna ska informeras om och uppmuntras till en livsstil som är långsiktigt hållbar.
- Kommunen ska enbart köpa/hyra miljövänliga fordon och maskiner.
- Den biologiska mångfalden ska bevaras och kommunens unika natur- och kulturmiljö ska beaktas vid nyexploatering och förtätning

KOMMUNENS VERKSAMHET OCH PERSONAL

- Kundvalssystemet avskaffas för att kommunen ska kunna garantera att alla medborgare får en god kommunal service och full insyn i kommunens verksamhet
- Vinster i välfärden ska förhindras – alla skattepengar ska gå till verksamhet för kommuninvånarna.
- Etiska och miljömässiga krav ska ställas vid upphandlingar, entreprenader och auktoriseringar, liksom krav på kollektivavtal, offentlighetsprincip och meddelarfrihet.
- Kommunen ska erbjuda alla deltidsanställda heltid
- Satsningar på förebyggande verksamhet såsom ökad personaltäthet i skolor och äldreboenden, utökning av Nackapolarverksamheten/fältassistenter samt utveckling av kommunens fritidsverksamheter
- Personal i företag som bedriver kommunalt finansierad verksamhet ska ha likvärdiga arbetsvillkor som kommunens egen personal. Krav på kollektivavtal eller kollektivavtalslikande villkor vid upphandling och auktorisation ska ställas

DRIFTBUDGETRAM 2018

	Budget 2018
Nettokostnad, Vänsterpartiets förslag	-126,9
Minskade kostnader ej fördelade på nämnderna	+10,0
Totalt	-116,9
Oförutsett	-15,0
Jfr majoritetens ramförslag	-121,7
Oförutsett enl. majoritetens förslag	-15,0

Kommentar till skillnader i driftbudget

Motverka segregationen i Nacka. Projektgrupp, med representanter från skola, fritid, kultur, stadsbyggnad, tillsätts som ges i uppdrag att utarbeta konkret åtgärdsprogram mot segregationen. +1,5 Mkr

Ökade resurser för miljöinformation, en serviceenhet inrättas +2,0 Mkr

Inrättande av medborgarkontor +2,0 Mkr

Utökad sekreterarhjälp till ”Tillgänglighetsrådet”, sammanträdesarvoden till det

rådets och ”Seniorrådets” organisationsrepresentanter, utökad politisk representation i de båda råden +0,5 Mkr

I princip ska ingen försäljning av fastigheter ske, men något undantag kan bli aktuellt i samband med exploateringar. Ingen försäljning av verksamhetslokaler och tomtmark.

Lobbyarbetet, för att projektet Österleden ska återupptas, utgår -0,8 Mkr

Ökade/minskade kostnader som faller ut på kommunens nämnder. Beloppen skall fördelas ut på nämnderna, vi saknar dock förutsättningar att göra den fördelningen och redovisar dem istället här samlat på kommunstyrelsen:

Nackas styrsystem ändras. Systemet med åtskild finansiering och produktion avskaffas liksom kundvalssystemen med checkar. Konkurrensutsättningen avbryts. Dessa förändringar innebär en total kostnadsbesparing för kommunen.

Vi gör en försiktig bedömning och anger det till -15,0 Mkr

En satsning görs på lågavlönade kvinnodominerade yrkesgrupper +5,0 Mkr

Systemet med internhyror slår hårt mot vissa enskilda verksamheter, främst skolor. Det har heller inte visat sig ha den avsedda effekten att uppnå totalt sänkta lokalkostnader för kommunen.

Därför föreslår vi i första hand att hyrorna bryts ur skolpengen men vill att hela systemet avskaffas. I detta budgetförslag har vi inte kunna räkna av den kostnaden för nämnderna. Vid avskaffande av internhyrorna får motsvarande justering av budgetramarna göras. Detta är en ”teknisk” fråga, för kommunen som helhet är det ett nollsummespel.

Lönerna beräknas stiga 3,1% under 2018 och priserna 1,8%. Detta har inte nämnderna kompensats för mer än till en mycket liten del annat än i några fall. Det betyder att de drabbas av en ”effektivisering” vilket i praktiken blir en nedskärning. Sammantaget bedömer vi att det saknas över 30 Mkr i alliansens budget för att ge full kompensation. Därför har vi på de flesta nämnder lagt ett tillskott som ska kompensera för dessa kostnadsökningar.

INVESTERINGAR

ALLMÄNT

Utvecklingsplaner för de stora bostadsområdena tas fram. Dessa planer ska dels omfatta motsvarande fördjupade översiktsplaner men också planering av sociala aspekter av områdena. Särskilt angelägna akuta upprustningsbehov av allmänna platser genomförs snarast inom ramen för projekten.

Vänsterpartiet motsätter sig försäljning av fastigheter och verksamhetslokaler. Fastigheter, främst skolfastigheter, har sålts för att sedan långtidshyras. Det är ett sätt att frisera kapitalbudgeten genom att försäljningsintäkterna kan användas till att lösa lån. Vi motsätter oss dock den här typen av affärer, det innebär i praktiken ökade kostnader men också att kommunens rådighet över fastigheterna försvinner. Inga planerade försäljningar redovisas i alliansmajoritetens budget, därmed har inte heller vi tagit upp några siffror för det.

Projekt	Kostnad Mkr
Bildandet av ett nytt kommunalt allmännyttigt bostadsbolag. En uppskattad första insats i form av aktiekapital	+100
Inom ramen för utvecklingsplanerna för Fisksätra, Henriksdal, Stensö och Orminge satsa på uppbyggnad av lokaler för kommunal service (socialkontor, familjecentral, mm)	+10
Upprustning allmänna platser Henriksdal	+25
Upprustning allmänna platser Fisksätra.	+50
Starta pilotprojekt med byggande av passivhus	+20
Ökad satsning på restaurering av sjöar, tillkommande per år	+5
Ingen utförsäljning av tomträttsmark. Finns inte budgeterat men kan komma att	-

genomföras ändå	
Markförvärv. Kommunen är i stort behov av att börja bedriva en offensiv markpolitik. Vänsterpartiet vill för 2018 budgetera ytterligare 100 Mkr med återkommande minst motsvarande belopp årligen framöver.	+100
Många av kommunens fastigheter och byggnader är stora miljöbovar. De läcker till exempel mycket energi genom gamla, illa underhållna fönster, tak och dörrar. Kommunen bör årligen investera i sitt fastighetsbestånd i syfte att minska energislöseriet och därmed klimatbelastningen. Dessa renoveringsinvesteringar skapar dessutom många arbetstillfällen.	+40
Bygg upp en kommunal hemtjänst. Vissa initialkostnader tas som investering	+5
Bygg fler LSS-boenden, projektering	+5

ÄLDREBOENDEN

Projekt	Kostnad Mkr
Åter är det kö till äldreboenden i Nacka. Vänsterpartiet kräver att biståndsbedömning av behov av äldreboende ska vara mycket mer generös – den äldres uppfattning av trygghet och behov ska tillmätas stor vikt. Äldreboenden i kommunal regi byggs ut för att täcka behoven. Äldreboendet i Stensö ersätts med större enhet, projektering påbörjas under året. På sikt byggs trygghets- och seniorboenden i kommunal regi (när ett kommunalt bostadsbolag tillkommit) Behov av mångkulturella äldreboenden tillfredsställs. Äldreboenden bör finnas i närheten av bostadsområden för att underlätta för anhöriga att besöka de äldre. Att det även finns kollektivtrafik är viktigt. Medel för projektering av äldreboenden.	+15

SKOLLOKALER

Kommunen har ofta varit mycket tillmötesgående mot privata anordnare av förskolor och skolor och byggt deras lokaler, ofta med kostnader som smetats ut på de kommunala skolornas lokalkostnader.

Både när det gäller förskolor och skolor så händer det också att kommunen särskilt inbjuder privata anordnare att etablera sig så att kommunen slipper investeringen, t ex på Kvarnholmen.

Det kan tyckas märkligt när kommunen i andra sammanhang tidigare byggt åt de privata anordnarna. Vi vill att kommunen själv bygger nya skolor.

Projekt	Kostnad Mkr
Anpassning av skollokaler för att tillförsäkra personer (elever, anställda och besökare) med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga full tillgänglighet. Det är inte tillräckligt att anpassningar görs inom ramen för likvärdighetsgarantin, det bör bara avse mycket specifika anpassningar.	+10
Bygg kommunala skolor för att täcka behov i nya områden. Projektering under 2018, byggnation under följande år. Kostnader för byggnation har vi inte möjlighet att bedöma.	+10

EXPLOATERINGSPROJEKT

Projekt Österleden utgår. Vänsterpartiet motsätter sig en utbyggnad av Österleden. Projektet är lagt på is men alliansmajoriteten i Nacka arbetar för att det ska realiseras	
Morningside Marina är ett bostadsprojekt som är dåligt ur trafik- och miljöaspekter samt bara kommer att öka segregationen i Nacka. Projektet utgår	-1
Projekt Ryssbergen utgår. Vänsterpartiet vill att Ryssbergen inte naggas i kanten utan istället i sin helhet ombildas till naturreservat.	-1,4
Projekt med studentbostäder. Två projekt är på gång i Nacka. Behovet av studentbostäder är dock stort i Stockholmsområdet. Minst ett område med permanenta studentbostäder initieras under året.	+5

VÄNSTERPARTIET YRKAR:

20. att verksamhetsmål, nettodriftbudget och investeringar för kommunstyrelsen fastställs enligt Vänsterpartiets förslag
21. att kommunstyrelsen får i uppdrag att utarbeta förslag till ny förvaltningsorganisation som bygger på att systemet med finansieringsnämnder och konkurrensutsatta produktionsverksamheter under Kommunstyrelsen avskaffas och att principen en nämnd – en förvaltning genomförs så långt möjligt. Uppdelning av produktionen i ”verksamhet” och ”myndighets- och huvudmannaorganisation” avskaffas också
22. att fastställa som policy att ingen försäljning av kommunens fastigheter och mark för exploatering ska göras annat än i undantagsfall.
23. att mark ska normalt upplåtas med tomträtt. Kommunstyrelsen bemyndigas att teckna avtal om att upplåta mark med tomträtt
24. att momskompensation till privata anordnare minskas från 6 % för personalintensiv verksamhet så att dessa inte överkompenseras. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram underlag för beslut.
25. att i all upphandling och auktorisation av privata anordnare krav ställs på att berörd personal ges motsvarande villkor som gäller för kommunens egen personal - att kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande förhållanden ska krävas
26. att i all upphandling och auktorisation av privata anordnare krav ställs på att personalen omfattas av meddelarfrihet och att offentlighetsprincip ska tillämpas avseende den kommunalt finansierade verksamheten
27. att i all upphandling och auktorisation ska ställas samma kvalitets-, kompetens- och pedagogiska krav som i den kommunala verksamheten samt krav på att kommunens olika policies följs
28. att kommunens mål, t ex miljöpolitiska och kulturpolitiska, ingår i alla upphandlingsunderlag
29. att kommunstyrelsen ges i uppdrag att aktivt arbeta med att bygga upp en markreserv genom köp av mark
30. att ett nytt kommunalt bostadsbolag bildas med uppdrag att förvärva, förvalta och låta bygga hyresbostäder
31. att Kommunfullmäktige fastställer att 50% av den nybyggnation som planeras utgörs av hyreslägenheter

32. att en kommunal bostadsförmedling inrättas
33. att kommunen ska erbjuda all deltidsanställd personal heltidsanställning
34. att alla nämndsammanträden ska vara offentliga
35. att årligen göra en uppföljning av utvecklingen i kommunen och hur kommunen i planer och andra beslut uppfyllt översiktsplanens mål och rekommendationer, bl.a. avseende social hållbarhet
36. att i samband med bokslutet också göra ett särskilt barnbokslut som visar hur kommunens verksamhet och tagna beslut påverkar barn och ungas situation
37. att avvikelser i tidplan o budget för beslutade projekt tydligt redovisas i budgetuppföljningar
38. att insamling av matavfall intensifieras under året
39. att i alla nybyggda bostäder ska matavfallsinsamling vara obligatorisk
40. att en övergång till viktbaserad avfallstaxa påbörjas

ARBETS- OCH FÖRETAGSNÄMNDEN

Vänsterpartiet anser att försörjningsstödet ska tillbaka till Socialnämndens verksamhetsområde. Försörjningsstödet har en vidare funktion än att vara ett medel i arbetsmarknadspolitiken. Det hör nära ihop med övriga insatser i individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri och arbete med personer med funktionsvariation enligt socialtjänstlagen med flera lagar.

Det ska finnas personal anställd av kommunen som kan lotsa den arbetssökande till den hjälp som behövs. Konceptet Arbetscentrum, med flera instanser under ett tak, skulle kunna finnas på flera platser i kommunen.

Personer som står långt ifrån arbetsmarknaden ska få bra och utvecklande undervisning och arbetsträning i kommunens regi. Idag är mycket utlämnat till kundvalet och vi har inte fått något tecken på att detta skulle fungera bättre med över tjugo olika utförare. Tvärtom kan det vara svårare för kommunens handläggare att veta var de här personerna finns. Alla kommuninvånare har rätt till god kvalitet i insatserna, oavsett vilken utförare de valt.

Vi vill att alla ungdomar i gymnasieåldern erbjuds feriearbete i kommunens regi. En utökad kolloverksamhet kan vara ett av de områden där ungdomar kan erbjudas sommarjobb.

Svårast att komma in på den svenska arbetsmarknaden har ungdomar mellan 18 och 25 år, varav de med utländsk bakgrund har särskilt svårt. Vi vill därför att en särskild satsning ska göras för denna grupp genom inrättandet av en öppen verksamhet med syfte att erbjuda gemenskap, nödvändiga kunskaper om samhället och att slussa in dem på arbetsmarknaden.

SFI-VERKSAMHETEN

SFI-undervisningens mål är att alla lär sig så pass bra svenska i tal och skrift att de får och kan ta plats i samhället efter sina individuella intressen. Därför behöver undervisningen erbjudas med differentierad takt och svårighetsgrad. Alla som går en SFI-utbildning skall erbjudas någon form av praktik för att få träna språket i en vardaglig situation. Nacka kommun skall samverka för att människor lättare ska ha tillgång till arbetsmarknaden, t.ex. genom att erbjuda praktik till dem som redan har yrkesutbildning från sitt tidigare hemland.

Regelbundna uppföljningar ska utföras för att säkerställa att praktikanten genom sin praktik utvecklar sina svenskkunskaper.

Kritik har riktats mot kvaliteten i SFI-verksamhet på många håll och även i Nacka, där den är ett kundval, är den ifrågasatt. Därför vill Vänsterpartiet att kommunen etablerar en egen SFI-verksamhet så att SFI i huvudsak kan bedrivas i kommunal regi. Detta gäller även samhällsorienteringen. Den ska integreras i kommunal SFI.

Endast 35% fullföljer idag sina SFI-studier vilket tyder på att utbildningen av en majoritet deltagare inte uppfattas som tillräckligt kvalitativ för att fullföljas. Vi vill att SFI-verksamheten ska hålla högre kvalitet så att deltagarna känner att studierna är meningsfulla och är till hjälp för språkinläringen.

FLYKTINGVÄLKOMNANDE

Nackas flyktingvälkommände behöver utökas med tanke på de behov som finns och de möjligheter kommunen har. Ett flyktingvälkommände innebär framför allt att Nacka kommun tar plats i en globaliserad värld. Att tillsammans lära oss om våra likheter och olikheter skapar en kommun som är öppen mot omvärlden, ökar förståelsen och bidrar till hållbar innovation.

Vi vill se ett effektivare flyktingvälkommände. Insatserna ska följa livscykeln och starta med snabb placering i förskola och skola utifrån en noggrant genomförd kartläggning. För detta

behöver Studie- och Yrkesvägledning utökas. SFI behöver varieras utifrån såväl nivå som omfattning. Noggrann bedömning av varje individs utbildnings- och yrkesbakgrund för snabb matchning med arbetsgivare ska göras. Godemanfunktionen för ensamkommande flyktingbarn behöver kompletteras med andra former av kontakter med skolklasser, föräldraföreningar m.m. Förutsättningar för mötesplatser där nyanlända kan träffa varandra och människor som redan bor i Nacka, måste skapas. Detta kan inte förväntas lösas enbart av civilsamhället

Som det är nu får nyanlända som av Migrationsverket blir anvisade till Nacka under en övergångsperiod om två år bo i de bostäder kommunen anordnat. Efter att dessa två år passerat måste de boende flytta, vilket ofta blir till annan kommun eftersom praktiskt taget inga bostäder till överkomliga priser existerar i Nacka. På detta sätt bidrar Nacka till att segregationen i Stockholmsområdet förvärras och den socioekonomiska befolkningssammansättningen i kommunen ytterligare görs mindre varierad.

Vi vill istället att de nyanlända som blivit anvisade till Nacka ska kunna bo kvar och kunna leva och utvecklas i Nacka. Billiga hyresrätter ska vara ett led i att garantera både socioekonomisk och etnisk mångfald för ett samhälle som tar tillvara på olikheter och de perspektiv som följer på olika livserfarenheter.

VERKSAMHETSMÅL 2018

- Kommunal vuxenutbildning ska erbjuda kommunens invånare möjlighet att komplettera sin utbildning för att få önskat arbete eller gå vidare till högskoleutbildning
- Alla ungdomar i gymnasieåldern som önskar få ett feriearbete ska få det
- SFI ska erbjudas i kommunal regi
- Alla som går SFI-utbildning ska erbjudas praktik med regelbunden uppföljning med fokus på språkinläringen.
- Kvalitén i SFI-utbildningen ska vara så hög att alla kan fullfölja utbildningen
- SFI ska erbjudas med olika takt och svårighetsgrad
- Insatser för flyktingvälkomnande ska öka
- Kompletterande insatser för ensamkommande flyktingbarn t.ex. via skolklasser, föräldraföreningar och fler mötesplatser ska skapas
- Studie- och Yrkesvägledning ska ge flyktingbarn tillräckligt stöd
- Kommunen ska ta sitt lagstadgade bostadsförsörjningsansvar och se till att alla nyanlända som anvisats till Nacka kan erbjudas en permanent bostad efter den inledande perioden om två år

DRIFTBUDGETRAM 2018

	Budget 2018
Nettokostnad, Vänsterpartiets förslag	-206,0
Jfr majoritetens ramförslag	-182,0

Kommentar till skillnader i driftbudget

Alla Nackaungdomar som vill ha ett feriearbete sommaren 2018 ska kunna

erbjudas det	+2,0 Mkr
Ensamkommande flyktingbarn ska få fler stödfunktioner kring sig	+1,5 Mkr
Ökade insatser för att välkomna nyanlända	+5,0 Mkr
Studie- och Yrkesvägledning behöver ökade resurser för att kunna avgöra vilket stöd nyanlända barn behöver	+1,5 Mkr
Ökade resurser för SFI för högre kvalitet	+5,0 Mkr
Uppföljning av praktik i samband med SFI	+1,0 Mkr
Satsning för att ungdomar 18-25 år ska komma in på arbetsmarknaden	+8,0 Mkr

VÄNSTERPARTIET YRKAR

41. att verksamhetsmål, nettodriftbudget och investeringar för Arbets- och företagsnämnden fastställs enligt Vänsterpartiets förslag
42. att alla checksystem och kundval inom nämndens verksamhetsområde avskaffas och ett nytt resurstilldelningssystem utarbetas för verksamheter som nu har check
43. att Arbets- och företagsnämnden får i uppdrag att inrätta feriearbeten för ungdomar sommaren 2018. Samtliga ungdomar 16-18 år som söker feriearbete ska beredas ett sådant.
44. att Arbets- och företagsnämnden får i uppdrag att ta fram ett vägledningsprogram med olika insatser för att hjälpa alla arbetslösa upp till 25 år till jobb eller studier
45. att ansvaret för försörjningsstödet återgår till Socialnämnden
46. att kommunen bygger upp en egen SFI-verksamhet

FRITIDSNÄMNDEN

En rik fritid för alla är en viktig del i ett fritt och jämlikt samhälle. Det kommersiella utbudet av fritidssysselsättningar ökar, men är för många ändå begränsat för de personer som inte har råd eller kan. Kommunen ska underlätta så att alla människor ska kunna skapa sig en meningsfull fritid genom ett brett utbud med hög tillgänglighet och låga eller inga avgifter.

Kommunens många föreningar behöver stöd för att kunna bedriva en omfattande verksamhet där alla är välkomna. Stödet ska inte vara kravlöst, särskilt när det gäller verksamhet för barn och unga är det viktigt vilka värderingar som förmedlas. Föreningarna ska därför aktivt arbeta mot alkohol och droger, motverka diskriminering, mobbing, könsstereotypa och HBTQ-fientliga attityder genom ett normkritiskt förhållningssätt.

EN JÄMLIK FRITID SKA GE ALLA LIKA MÖJLIGHETER

Personer med funktionsvariationer behöver en rik fritid minst lika mycket som andra, men har i många fall mycket svårare att få det behovet tillgodosett. Det behövs individuella lösningar eftersom allas behov inte alltid är lika stora. Några kan med hjälp delta i ordinarie verksamhet men för andra kan det behövas en särskild verksamhet anpassad till funktionsvariationen. Vänsterpartiet vill att en inventering görs via kommunens föreningar och organisationer som särskilt vill nå dessa personer, för att se vilka önskemål som finns.

Människor som inte bott så länge i Sverige är en annan grupp för vilka extra satsningar kan behövas. Kulturell mångfald ger nya möjligheter och berikar vårt samhälle, dock kan den som inte är så bekant med ideella krafter ha svårt att veta hur man får del av många av de aktiviteter som finns.

I områden med få aktiviteter har barn och ungdomar färre möjligheter till en rik fritid. Vi föreslår att kommunen gör en särskild satsning på att hjälpa föräldrar att aktivera sig och sina barn i olika fritidsaktiviteter.

Idrottsföreningar har en särskilt viktig roll för barn o ungdomar med tanke på hur viktigt det är de rör på sig och skaffar sig goda vanor tidigt. Det finns en risk att intresset och resurserna satsas på de duktiga ungdomar, som kan komma att tillhöra eliten, på bekostnad av ungdomar, som kan behöva motiveras extra för att komma igång. Vänsterpartiet vill pröva idén att kommunen bidrar med fritids-/idrottsledare till idrottsföreningar, som åtar sig att göra extra insatser för att locka barn och ungdomar, som inte självmant söker sig dit.

FRITIDSGÅRDARNA I KOMMUNEN

Trots en del satsningar får pojkar en större andel av resurserna än flickor. Det behövs fler verksamheter som särskilt efterfrågas av flickor, men dessutom fler möjligheter att få ta del av själva verksamheten, då pojkarna oftast tar plats på olika sätt. Både kvalitet och tillgänglighet kan bli bättre. Vi vill utöka öppethållandet på fritidsgårdarna under veckoslut och skollov samt ordna öppna fritidsklubbar för dem som saknar det idag. Detta är särskilt viktigt i områden där väldigt få har möjlighet att åka bort på loven.

Fritidsgårdar ska finnas i alla större bostadsområden så att alla ungdomar lätt kan ta sig till sin gård. Vid planering av nya bostadsområden, som t ex Kvarnholmen ska behov av fritidsgård tas med. Vi vill också göra en satsning på kvalitet och utveckling av fritidsgårdarnas verksamhet.

Trots att besöksiffrorna är låga fyller fritidsgårdarna en mycket viktig funktion för unga i Nacka. Vänsterpartiet har sen flera år tillbaka drivit kravet på återinförande av fältassistenter. I Nacka

finns en verksamhet som heter Polarna Nacka som i viss utsträckning har anställd personal med motsvarande utbildning och uppgifter. Vi vill utöka antalet utbildad personal samt att de får en geografisk förankring. För dessa skulle fritidsgårdarna vara utgångspunkten i en uppsökande verksamhet en plats där kompetens och samarbeten kan förverkligas. Det ska inte ingå i den ordinarie personalens arbete att bedriva uppsökande verksamhet. Samtidigt bör kanaler öppnas mellan fritidsgårdarna och skolan, t ex genom att personal från fritidsgården kan vara närvarande på skolan för samtal och stöd för ungdomar på högstadiet.

FRITIDEN OCH FOLKHÄLSAN

Den organiserade fritidsverksamheten utgör för de flesta människor endast en del av behovet av en aktiv fritid och är för andra inte ett attraktivt val. Kommunen behöver se till att det finns rika möjligheter till spontanidrott och/eller motion. Det handlar t ex om elljusspår för löpning och skidåkning, om att hålla isbanor öppna för allmänhetens åkning och om snitslade skogsstigar.

Barn rör sig allt mindre vilket påverkar folkhälsan negativt. För att barnen inte bara ska vara hänvisade till organiserad idrott för att få motion vill Vänsterpartiet att vi planerar fler ytor för spontan lek och idrott. Detta bör dessutom vara något som tas i beaktande när nya bostadsområden planeras. Eftersom skolor får ta emot fler och fler elever utan att fler fotbollsplaner anläggs i anslutning till skolgårdar finns det alldeles för lite plats för barnens behov av och lust till rastaktivitet på bollplaner.

En motion som passar alla åldrar men kanske framförallt äldre som inte längre är så rörliga är simning. Det är också angeläget att åtminstone någon av simhallarna i kommunen är extra uppvärmd någon dag i veckan. Det ger personer, som p.g.a. sjukdom eller funktionsvariationer behöver möjlighet att få simma. Fler och större simhallar behövs för att tillgodose både föreningars, skolors samt allmänhetens behov. Självklart ville vi se att en ny simhall byggts i Fisksätra, nu hamnar den i Saltsjöbaden istället – vilket sett till samhällsnyttan är ett förnuftsvidrigt beslut, då simhallens placering i Fisksätra – närmare Saltsjöbanan – hade varit både lättare och snabbare att ta sig till för så många fler Nackabor – inklusive Saltsjöbadsbor.

FLER OCH BÄTTRE ANLÄGGNINGAR I ALLA KOMMUNDELAR

Vi ser hur den offentliga servicen koncentreras mer och mer till Sicklahalvön. Därför vill Vänsterpartiet utveckla de områden som hamnar på efterkälken genom kommunala satsningar på kultur och fritidsverksamhet. En kommunal simhall i Orminge är en viktig fråga för Vänsterpartiet, en fråga som vi drivit sedan 1970-talet, och en del i vår strategi för levande kommundelar. Det är glädjande att det nu tagits beslut om bygget av en simhall, något som ursprungligen var ett vänsterpartiförslag.

Att se till att fotbollsplanerna går att användas även vintertid t.ex. genom skottning av planer är en satsning som behöver göras omgående så att inte kommunens idrottsföreningar blir lidande under vinterhalvåret.

Det behövs fler hallar för att möta den stora befolkningsökningen. Många hallar är dessutom i dåligt skick och behöver akut renovering. Det går inte att vänta tills Nacka stad är färdigplanerad utan behovet finns nu. Den behövliga men enligt vår uppfattning begränsade utbyggnaden av idrottsplatser i Tollare bör ske i samarbete med Folkhögskolan.

Nacka är en av de sämsta kommunerna i länet vad gäller tillgång till fotbollsplaner. Det är glädjande, att Alliansen har en sådan satsning i sin budget, tyvärr är den dock otillräcklig. Dock händer det ofta att fotbollsplaner till slut stryks. Nacka strand är ett sådant exempel, Tollare ett annat. Det ska inte få förekomma, Nacka måste se till att det byggs tillräckligt med fotbollsplaner för att täcka behovet.

KOLLOVERKSAMHETEN

Olika former av kolloversksamhet är viktiga för att barn inte ska ”driva runt” när de har lov och föräldrarna inte kan vara lediga eller ordna med privat tillsyn. I Nacka finns ett antal platser med daglägerverksamhet och kommunen erbjuder en del andra kolloplatser men då utanför kommunen. Dock är avgifterna ganska betungande för familjer med låga inkomster. Det kan innebära att barn i dessa familjer varken får åka på semester med familjen eller till något kollo. Därför bör avgifterna sänkas för dem med låga inkomster. Dessutom bör man se över möjligheterna att ordna kolloversksamhet med övernattningar även inom kommunen och erbjuda dagkollo där mat under dagen ingår så att fler barn kan delta. Vi vill att dagkollo ska finnas i Velamsund, Fisksätra och Hellasgården, för att så många barn i kommunen som möjligt ska få denna möjlighet och kunna ta sig dit enkelt med kollektivtrafiken eller med cykel.

VERKSAMHETSMÅL 2018

- Personer med funktionsvariationer ska erbjudas möjlighet att delta i kommunens och de föreningars fritidsverksamheter som får kommunalt stöd
- Lika stora resurser ska satsas på flickors/kvinnors som på pojkars/mäns fritidsverksamhet
- Kommunen ska stimulera invånarna att öka sitt motionerande i syfte att uppnå en bättre folkhälsa
- Fritidsgårdar med ett varierat utbud och generösa öppettider ska finnas i alla större bostadsområden så att alla barn oavsett bakgrund kan delta.
- Öppna fritidsklubbar ska erbjudas i de områden där de saknas idag
- Alla föreningar som får stöd av Nacka kommun ska ha ett tydligt genusperspektiv samt arbeta medvetet mot diskriminering
- Valfungerande och geografiskt förankrad verksamhet med fältassistenter/Polarna Nacka

DRIFTBUDGETRAM 2018

	Budget 2018
Nettokostnad, Vänsterpartiets förslag	-172,6
Jfr majoritetens ramförslag	-155,4

Kommentar till skillnader i driftbudget

Kommunal utomhusskola införs under sommaren i varje kommundel +1,0 Mkr

Utveckla fritidsgårdsverksamheten. Den ska tilltala både flickor och pojkar.
Ökat öppethållande, även under lov +5,0 Mkr

Inventering av önskemål om fritidsverksamheter för personer med funktionsvariationer +0,2 Mkr

Stöd till idrottsverksamhet för personer med funktionsvariationer +0,5 Mkr

Projekt i Fisksätra för att involvera föräldrar i sina barns fritidsverksamhet +1,0

Mkr

Ökat stöd till föreningar i eftersatta områden	+1,0 Mkr
Stöd till att driva öppna fritidsklubbar	+0,5 Mkr
Kommunalisera Tjejkompaniet	+1,0 Mkr
Kompensation för löne- och prisökningar för att undgå nedskärningar	+3,0 Mkr
Stöd till idrottsföreningar för att ledare ska kunna arbeta med rekrytering av ungdomar som annars inte skulle söka sig till idrottsverksamheten	+2,0 Mkr
Sänkta avgifter och fler platser på sommarkollo	+2,0 Mkr

INVESTERINGAR

Fritidsverksamheten utvecklas i kommunen. Projekt med samverkan och samordning med fritidsgårdar, bibliotek mm påbörjas. Allaktivitets-/kulturhus byggs upp i alla kommundelar. I de områden där det finns Folkets Hus görs planering och utbyggnad i samarbete.

Projekt	Kostnad Mkr
Fortsatt upprustning och utbyggnad av Myrsjöskolans idrottsplats. Viss upprustning har gjorts men det är angeläget att idrottsplatsen uppgraderas ordentligt. Förslag om utbyggnad finns men det mesta ligger långt fram i tiden. Utbyggnaden påskyndas.	+50
Planering av två nya simhallar i kommunen pågår. Vänsterpartiet ville att hallarna skulle lokaliseras i Fisksätra resp. i Orminge centrum – bad i Orminge centrum har vi drivit sedan 1970-talet. Tyvärr blev beslut om lokaliseringen annat. För kommande år finns projekteringsmedel redan beslutade. Men besluten innebär också att privata entreprenörer och inte kommunen kommer att bygga och driva hallarna. Vänsterpartiet vill att kommunen själv låter bygga och driva anläggningarna. Det är fortfarande möjligt för Orminge-badet, dock är det inte aktuellt i detta års budget.	
Elljusspår anordnas i Fisksätra och Älta	+1
Multiarena är under planering för Fisksätra. Det står dock inte i motsats till utbyggnad och upprustning av Fisksätra IP och sporthall	+25
Flera fullstora (11-manna) fotbollsplaner byggs. Även mindre 7-mannaplaner byggs. Behovet av fotbollsplaner är mycket stort, även vid skolor. Nacka är kanske sämst i länet på fotbollsplaner och även om de finns med i översiktsplanen så försvinner de i detaljplaner. Här finns ett stort behov.	+50

VÄNSTERPARTIET YRKAR

47. att verksamhetsmål, nettodriftbudget och investeringar för Fritidsnämnden fastställs enligt Vänsterpartiets förslag
48. att alla checksystem och kundval inom nämndens verksamhetsområde avskaffas och ett nytt resurstilldelningssystem utarbetas
49. att bistå med fritids- idrottsledare till idrottsföreningar av viss storlek för att stödja ett sunt inkluderande av alla barn och ungdomar, som så önskar

KULTURNÄMNDEN

Frihet, välfärd, samhällelig och personlig utveckling kan bara förverkligas genom välinformerade medborgare med möjlighet att utöva sina demokratiska rättigheter. Medborgarnas egna deltagande i utvecklingen av demokratin är beroende av fri obegränsad tillgång till kunskap, kultur och information samt frihet till utövande av olika kulturella uttrycksmedel.

Vidare borde ett nytt fördelningssystem införas som inte är ett checksystem. Kommunen har det övergripande ansvaret och är också den som ska se till att kultur kommer alla till del. Med nuvarande fördelning av medel blir detta inte säkerställt utan vilar på enskilda lärare, föräldrar och verksamheter.

FOLKBIBLIOTEK I OFFENTLIG REGI

För verklig mötesfrihet krävs fri tillgång till möteslokaler. Folkbiblioteket är till för alla, oberoende av ålder, kön, språk eller klass. Bibliotekets samlingar och utbud av tjänster ska inte drabbas av censur och inte heller utsättas för kommersiella påtryckningar. Därför är det också viktigt att biblioteken drivs i offentlig regi. Nu har samtliga Nackas bibliotek privatiserats och drivs av aktiebolag med vinstkrav.

Kulturutbudet ska vara objektivt och fritt från kommersialiseringar. Genom att öppna för privatiseringar inom biblioteksområdet bereder man också vägen för att särskilda intressen får gå före mångsidigheten i kulturutbudet. Vänsterpartiet kräver att biblioteken återförs i kommunal regi så snart det går. Folkbibliotek ska inte fungera som skolbibliotek, däremot ska det vara gratis för kommunens alla skolor att göra studiebesök på biblioteken och ta del av den verksamhet som erbjuds.

Biblioteken är en viktig central plats för den lokala kulturverksamheten. Därför är det ett viktigt krav från Vänsterpartiet, att biblioteken finns i anslutning till de största bostadsområdena. Vi vill att kommunala bibliotek ska finnas även i Henriksdal, Ektorp och på sikt även på Kvarnholmen, detta också för att skapa sammanhållna områden med naturliga mötesplatser.

Genom att biblioteken får anslag utifrån mängden lån leder detta till konkurrens biblioteken emellan snarare än samverkan, och att man med olika knep försöker höja utlåningsstatistiken.

Denna modell för anslag tar heller inte hänsyn till bibliotekens andra funktioner, som medborgarkontor och rum för möten, utställningar och föreläsningar.

KULTUR FÖR ALLA

Funktionsanpassning ska vara ett krav för att få vara anordnare av kulturkurser med kommunalt anslag vilket även ska gälla de med neuropsykiatriska funktionsvariationer. Det är alltså inte bara den fysiska miljön som ska vara tillgänglig utan utbudet ska tilltala och stimulera alla barn och ungdomar utifrån deras förutsättningar. Även kulturkurser inom andra kulturella uttryck än musik måste ha låga avgifter för att även här på sikt avgiftsfrias. Samla kulturkurser under ett tak så att utbudet kan överblickas. Spelutveckling är en samtida kulturyttring som intresserar många unga och bör ingå i utbudet.

Vänsterpartiet anser också att studieförbundens verksamhet är av vikt för vår kulturella och demokratiska utveckling. Studieförbunden har länge haft för små resurser och tappar verksamhet. Därför satsar Vänsterpartiet mer pengar på studieförbunden.

Det är brist på icke-kommersiella mötesplatser för kommunens invånare. Våra kulturhus är viktiga nav för de kulturella och demokratiutvecklande verksamheterna i kommundelarna. De ska även

vara sociala mötespunkter och delta i trygghetsutveckling för området. Kulturhusen ska ge plats för utövande av musik, dans, hantverk och bildkonst men också verka som en mötesplats för flera olika kulturer och därmed underlätta dialogen mellan Nackas invånare med olika etnisk bakgrund. Lokalerna kan även användas för den kommunala musikskolan/kulturskolan. Biblioteken ska ingå som en del i kulturhusen.

KULTURHUS TILL HENRIKSDAL

Vänsterpartiet föreslår att ett kulturhus placeras så att det kan utgöra ett led i att bryta Henriksdalsbergets utarmning och isolering samt integrera området med de nybyggda områdena runtomkring. Såväl hyra som drift av de nya lokalerna ska finansieras av kommunen. Ett kulturhus i Henriksdal ersätter inte ett kulturhus på Kvarnholmen – även där kommer ett kulturhus att behövas.

De kulturhus som finns står och faller med ideella krafter. Nedskärningar i anslagen, något som kan befaras när majoriteten ska rädda Nackas dåliga ekonomi, sätter allt större tryck på just de ideella krafterna. I förlängningen hotas kulturhusens existens av en sådan politik. Istället måste den viktiga verksamhet som faller under Kulturnämnden skyddas från effektiviseringar.

KULTUR- OCH MUSIKSKOLA FÖR ALLA BARN OCH UNGDOMAR

Genom skapande tränas uttrycksförmåga och empati, och kulturkurser skänker både glädje och stolthet. Nackas musikskola är rikskänd och har varit grogrund för många artister genom alla år, långt före tal om både kundval och checksystem. Att musikskolan nu utvecklats till kulturskola är bra, det är en fråga Vänsterpartiet drivit sedan 2002. Vi är övertygade att det med ett par förändringar kommer ge Nackas ungdomar större möjligheter att utveckla sina kreativa intressen. Konkurrensutsättningen i kundvalssystemet verkar istället begränsande på bredden hos kursernas innehåll. Vänsterpartiet vill ha en kommunal kultur- och musikskola med tillräckliga resurser så att alla som söker ska kunna delta för en låg avgift, för att på sikt avskaffa avgifterna. Prisskillnaden mellan kurserna motsvarar inte kostnadsdifferensen; dans och teaterkurserna är mer än dubbelt så dyra som musikkurserna. Ersättningar skall ges för att uppmuntra ensembleverksamhet, kultur- och musikskolan skall aktivt motverka snedfördelningen mellan könen; flickor är underrepresenterade inom pop, rock och jazz. Vi ser även att pedagogerna omfattas av avtal som inte understiger gällande kollektivavtal inom respektive yrke. Alla, oavsett social bakgrund, ekonomiska möjligheter och funktionsvariation, ska ha möjlighet att gå i Nackas kultur- och musikskola.

KONSTNÄRLIG VERKSAMHET

Utställningslokaler för allmänhet, skolor och föreningar bör finnas vid alla kulturhus. Centralt i Nacka finns en konsthall för utställningar som kan angå alla, såväl nackabor som omvärld. Nacka behöver inte vara kommunen man bor och sover i medan man åker till Stockholm för att bilda sig eller uppleva något nytt. Verksamheten skall präglas av ett genomarbetat program och bli ett relevant och utåtriktat utställningsrum för samtida konst och kulturupplevelser.

Konst och kultur innebär arbete, det måste skapas någonstans. Konstnärer och konsthantverkare behöver billiga och ändamålsenliga verkstäder och ateljéer. Kultursektorns låga inkomster innebär att alla stimulansmedel får stor effekt för verksamheten. Att införa ateljéstöd och förmedla ateljéer är två åtgärder som skulle underlätta för många att bo eller bosätta sig här. Idag har Nackas konstnärer sämre förutsättningar än de som bor i grannkommunerna.

OFFENTLIG KONST

I de flesta av Sveriges kommuner tillämpas enprocentsregeln, dvs 1% av byggkostnaderna satsas på konstnärlig gestaltning. I Nacka har vi frångått enprocentsregeln till förmån för Öppna Konsten. Öppna Konsten är paradoxalt nog en ovanligt icke-transparent process. Det är ett problem att Nackas medborgare inte får tillräcklig insyn i hur mycket kommunen satsar på den offentliga konsten. Medborgarnas tillgång till konst och kultur i sin närmiljö är viktig och skall inte sparas in på. Därför ser vi att Nacka öronmärker minst 1 procent av byggkostnaderna till konstnärlig gestaltning.

VERKSAMHETSMÅL 2018

BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN

- Det ska finnas ett välutrustat bibliotek i varje större bostadsområde.
- Biblioteken ska vara naturliga kulturella och sociala samlingsplatser utan kommersiella intressen.
- Varje förskole- och skolelev ska besöka det lokala biblioteket minst en gång per läsår.
- Inköpen till biblioteken ska samordnas
- Biblioteken ska bedrivas i kommunal regi

NACKA MUSIK- OCH KULTURSKOLA

- Alla barn och ungdomar i åldern 6-19 år ska få en bred musikundervisning med hög kvalitet inom olika musikgenrer efter vars och ens begåvning, intresse och ambition. Alla barn ska även erbjudas ensembleverksamhet.
- Samma kursavgift oavsett vilken kulturyrting man vill studera. Avgifterna ska på sikt avskaffas.
- Musikskolan ska vara kommunal verksamhet och inte konkurrensutsättas.

KULTURVERKSAMHETEN

- Verksamheten ska särskilt beakta barns, ungdomars och eftersatta gruppers situation och kulturella behov. Alla barn och ungdomar i åldern 4 -19 år ska gratis ta del av minst två teater, dans- eller musikarrangemang per år. De ska erbjudas skapande verksamhet samt få möjlighet att visa upp vad de skapat.
- Verksamheten i kulturhusen ska vara avgiftsfri för ideella verksamheter. Tillräckliga anslag så att man har råd att driva husen professionellt.
- Verksamheten ska berika den offentliga miljön med god konst. Vid nybyggnation ska 1% av exploateringskostnaden avsättas till konstnärlig utsmyckning.

FÖRENINGSVVERKSAMHETEN

- Kommunen ska stödja en rik och varierad föreningsverksamhet genom anläggningar och bidrag. Föreningar som gör satsningar för ökad jämställdhet ska premieras.
- Kommunen ska stödja studieförbunden så att de kan bedriva och främja folkbildning och kulturverksamhet.
- Bidragsberättigade föreningar och andra ideella organisationer ska ha kostnadsfri tillgång till lokaler.

DRIFTBUDGETRAM 2018	
	Budget 2018
Nettokostnad, Vänsterpartiets förslag	-158,0
Jfr majoritetens ramförslag	-138,8

Kommentar till skillnader i driftbudget

Ökade inköpsanslag för böcker och media till biblioteken.	+1,5 Mkr
Öka bibliotekens personalstyrka för att kunna öka öppethållandet	+2,5 Mkr
Utlåning av instrument i musikskolan utan avgift	+1,0 Mkr
Samma avgifter inom för alla kurser i kulturskolan, halverade jämfört med 2017	+6,0 Mkr
Kulturpengen ökas med 3% jämfört med förra året	+1,0 Mkr
Kompensation för löne- och prisökningar för att förhindra en dold nedskärning	+2,0 Mkr
Gratis tillgång till lokaler för ideella föreningar	+1,0 Mkr
Bidrag till studieförbunden	+1,5 Mkr
Ökat stöd till kulturföreningar	+1,0 Mkr
Ökat anslag till kulturhusen	+1,0 Mkr
Ateljéstöd till Nackakonstnärer	+0,7 Mkr

INVESTERINGAR

Projekt	Kostnad Mkr
Kulturhus vid Vilan. Henriksdal och omgivande områden behöver integreras och byggas ihop. Båda områdena är i behov av ett kulturhus och ett sådant skulle just kunna vara kittet mellan områdena. Projektering 2018 samt utbyggnad 2019-20	+5

VÄNSTERPARTIET YRKAR:

50. att verksamhetsmål, nettodriftbudget och investeringar för kulturnämnden fastställs enligt Vänsterpartiets förslag
51. att Kommunfullmäktige bemyndigar Kulturnämnden att teckna avtal för drift- och underhåll med respektive lokalförvaltande organisation.
52. att fastställa sänkta avgifter för kulturskolan till hälften av 2017 års nivå
53. att Kulturnämnden bemyndigas att fastställa övriga avgifter för nyttjande av verksamheter inom nämndens ansvarsområde.
54. att nämnden i sin verksamhet alltid skall utvärdera beslut och åtgärders inverkan på jämställdheten mellan könen och mellan etniska grupper.
55. att alla checksystem och kundval inom nämndens verksamhetsområde avskaffas och ett nytt resurstilldelningssystem utarbetas

- 56. att biblioteken ska drivas i kommunens egen regi
- 57. att kulturskolan ska drivas i kommunens egen regi

Verka för att etablera fritidsbanker i Nacka

MILJÖ- OCH STADSBYGGNADSNÄMNDEN

Nacka är en av landets mest segregerade kommuner där levnadsomständigheterna för invånarna skiljer sig kraftigt mellan ibland näraliggande områden. Fisksätra och Saltsjöbaden är exempel på detta. Nacka antog för ett par år sedan en översiktsplan som innehåller många bra idéer om ett framtida Nacka. I praktiken får den typen av visioner och planer sällan genomslag i kommunen.

Vänsterpartiet vill att man ser till helheten. Stadsplaneringen måste utgå från att överbygga, inte accentuera, de ojämlika boende- och levnadsförhållandena. Vår uppfattning om miljön är att den inte bara är fysisk utan också social. Människor måste transportera sig till och från sina bostäder och samverka med varandra. Vi behöver arbete, service och trygghet.

BYGG STAD

Det finns ett stort och växande behov av hyresbostäder i Nacka. Därför måste det i alla detaljplaner för bostäder planeras in en övervägande andel hyresbostäder. Tillkomsten av ett eget bostadsbolag underlättar detta, tills vidare får kommunen sluta avtal med exploatörerna.

Kommunens mark ska som regel inte säljas av utan upplåtas med tomträtt. Krav på miljöhänsyn och låga ingångshyror ska skrivas in i tomträttsavtalen. När försäljningar ändå sker anser vi att marken kan säljas billigare för att få till bostäder med lägre ingångshyror. Exploatörer som är villiga att arbeta med miljöhänsyn ska ges företräde. I varje ny detaljplan som upprättas ska kommunens miljöpolicy beaktas. Stadsplaneringen ska ske med feministisk utgångspunkt, det vill säga att den inte utförs med mannen som norm.

När detaljplaner tas fram för förtätning av Nacka är det viktigt att också möjlighet till idrott och lek planeras in. Det är stor brist på idrottsplaner i kommunen så det måste in i varje större detaljplan. Kommunen ska inte lämna över ansvar för utemiljöer såsom lekplatser till de som bygger och om så ändå sker måste detta följas upp utifrån ett detaljerat avtal.

Ett stort miljöproblem är att plastpartiklar hamnar i våra vattendrag. På sikt måste en lösning komma till stånd så att plastgräs på idrottsplatser och plastmattor på lekplatser inte bidrar till det.

Offentliga miljöer bör till stor del vara fria från konsumtionstvång och istället vara platser som folk kan använda kreativt efter eget huvud. Bjud in Nackas invånare att själva beskriva vad de vill ha, och låt konstnärer och arkitekter tillsammans förverkliga detta. Det bör finnas andra boendeformer än de traditionella såsom kollektivhus och generationsboenden. Kommunen bör underlätta för stadsnära odling och biodling genom att upplåta mark till kolonilotter.

SAMHÄLLET MÅSTE MILJÖANPASSAS

Stora klimatförändringar är vårt allvarligaste miljöproblem. Nacka kommun måste bidra med de åtgärder som en kommun kan genomföra. Det finns många klimatåtgärder som andra svenska kommuner jobbar med som även Nacka kan genomföra.

Vänsterpartiet anser att välfärd också måste innebära en god miljö. Kommunen har stora möjligheter att underlätta för invånarna att agera miljövänligt. Kommunen kan också förmå företag med verksamhet i Nacka att bli mer miljövänliga. Ett steg i rätt riktning är att upphandla närproducerade livsmedel. Nacka kommun måste främja utvecklingen mot ett kretsloppsanpassat hållbart samhälle byggt på ekologiska och sociala grunder.

Kommunen bör underlätta för invånarna att leva miljövänligt och klimatsmart.

Klimatanpassning bör ske särskilt när man bygger nära vatten. Träd planteras för skugga och gröna tak etableras.

Nya byggnader ska vara passivhus, d.v.s. de ska inte kräva tillförsel av energi.

Nya byggnader måste byggas med material och produktionsmetoder som minimerar klimatutsläppen. Produktion av betong genererar stora mängder koldioxid. Produktionsmetoder som används ska generera så låga klimatutsläpp som möjligt och trä ska användas i konstruktionerna i så hög grad som möjligt. Träkonstruktionen fungerar under sin livstid som kolsänka och bidrar till sänkta halter av koldioxid i atmosfären. Träbyggnader genererar också låga klimatutsläpp under byggnationen.

Man bör även utnyttja solenergi där det är gynnsamt. Där taken inte utnyttjas till solenergi bör det vara gröna tak (dvs. täckta med växter) som tar upp vatten.

Trädplantering bör planeras in vid alla byggen för att fånga upp partiklar från biltrafik.

För att samtidigt gynna god hälsa och minska klimatbelastningen bör nya områdens utformning och gestaltning utformas så att gång- och cykeltrafik gynnas och möjliggörs i så hög grad som möjligt.

Nya bostäder i Nacka stad bör till stor del vara hyresrätter. Detta för att motverka segregation och möta efterfrågan på hyresrätter. Andelen hyresrätter minskar i Nacka i alarmerande takt.

Antalet garage- och parkeringsplatser bör hållas låga eftersom modern effektiv infrastruktur ska utnyttjas. T.ex. digitala, efterfrågestyrda bilpooler som gör att varje hushåll inte behöver en egen bil. Även behovet av att ladda moderna elbilar bör beaktas vid nybyggnation. Utrymme för cykelparkeringar bör också planeras in.

Nacka bör skapa förutsättningar för att naturens ekosystemtjänster (d.v.s. hur naturen gratis hjälper människan när den dämpar buller, tar hand om dagvatten, skapar ett bra mikroklimat, gynnar pollinatörer och bidrar till sociala och kreativa värden) tas tillvara. Kommunen bör använda sig av grönytefaktor för mätning av detta.

När nya bostadsområden byggs, ska behovet av platser för insamling av förpackningar, matavfall etc vara tillgodosett redan från början. Detta oavsett det handlar om villor, bostadsrätter eller hyresrätter. Man ska lätt kunna ta sig till återvinningsplatser utan bil. Nya områden ska utrustas med utrustning för separation av matavfall. Detta ska vara ett krav på byggaren.

De riktlinjer för hållbart byggande som antogs 2012 behöver uppdateras och skärpas. Några av de krav som bör komma med är vad vi beskrivit ovan.

Vi anser också att det är angeläget att arbeta för en utbyggnad av tunnelbanan till Orminge.

KLIMATANPASSNING

Klimatförändringen är ett faktum. Kommunen måste ha beredskap för ökade regnmängder, torra med sjunkande grundvattennivåer och värmeböljor.

Vid all planering måste beaktas att hårdgörande av markytor försämrar möjligheter till avrinning av regnvatten.

Trädplantering bör ske vid alla byggen för att ge skugga vid värmeböljor. Gröna tak binder vatten vid ökande regnmängder.

Erstaviksområdet ska brukas utifrån miljömålet om bibehållen biologisk mångfald och rekreationsbehov.

ENERGIEFFEKTIVISERING OCH – BESPARING

Kommunen måste ta ansvar för en kraftfull energieffektivisering och energisparande. Det är en avgörande framtidsfråga att nya byggnader och fastigheter byggs med låg energiförbrukning. Det kan klaras med moderna material och lokal energiproduktion, som modern solcellsteknik och

värmepumpar. Det borde alltid vara ett krav i detaljplaner. Det är viktigt att kommunen i alla byggprojekt ställer krav på att all nybebyggelse är energisnål.

Många av kommunens fastigheter och byggnader är stora miljöbovar. De läcker till exempel mycket energi genom gamla, illa underhållna fönster, tak och dörrar. Kommunen bör årligen investera i sitt fastighetsbestånd i syfte att minska energislöseriet och därmed miljöbelastningen. Dessa renoveringsinvesteringar skapar dessutom många arbetstillfällen.

Fjärrvärme baserad på inhemska, förnybara bränslen ska användas och kommunala byggnader ska vara föredöme när det gäller energiåtgång. Kommunala energirådgivare ska informera om alternativa energislag och energisparande. Modern infrastruktur och fysisk planering ska bidra till minskad energiförbrukning.

ÖKA ANVÄNDADET AV SOLBASERAD ENERGI

Solenergianvändning bör stimuleras i all nybyggnation. Befintliga idrottshallar och bad bör förses med solceller.

Nacka saknar vindkraft trots läget vid kusten. Kommunen bör snarast åtgärda det. Vindkraft för egen produktion är lönsamt förutom att de minskar fossilberoendet till gagn för klimatet. Nacka bör låta bygga eller köpa vindkraftverk, helst inom kommunens gränser.

LOKALA MILJÖMÅL

Vid all nybyggnation bör miljömålen beaktas. De lokala miljömålen måste också uppnås med hjälp och stöd till invånarna att kunna delta. Det handlar oftast om ett behov av mer information, den serviceenhet för miljöinformation som vi vill inrätta skulle kunna bidra med det.

Kommunen arbeta för att invånarna ändrar sin livsstil till att bli mera långsiktigt hållbar. Det kan handla om att minska användningen av energi, köpa mera närproducerad och ekologiskt odlad mat, återanvändning, separera matavfall, åka kollektivt eller cykla istället för att åka bil. Användandet av solenergi ska öka.

VERKSAMHETSMÅL 2018

- Detalj- och översiktsplaneringen ska verka för en integration av kommuninvånarna genom en blandning av boendeformer
- Nya byggnader ska vara energisnåla:
- Planera för en utveckling av kollektivtrafiken, inte för trafikleder
- Planer och byggnadslov ska leda till en ekologiskt och socialt hållbar samhällsutveckling
- Exploatering av naturmark ska undvikas. Exploatering ska istället göras på redan ianspråktagen mark, t ex nedlagd industrimark
- Strandskyddet får inte upphävas vid exploatering
- Alla tillstånds- eller anmälningspliktiga verksamheter ska kontrolleras årligen och

DRIFTBUDGETRAM 2018

	Budget 2018
Nettokostnad, Vänsterpartiets förslag	-34,1
Jfr majoritetens ramförslag	-31,6

Kommentar till skillnader i driftbudget

Miljötillsyn ges ökade resurser	+1,0 Mkr
Livsmedelstillsyn ges ökade resurser	+1,0 Mkr
Ökade resurser för att kunna arbeta med tillsyn av strandskydd	+0,5 Mkr

VÄNSTERPARTIET YRKAR

58. att verksamhetsmål, nettodriftbudget och investeringar för Miljö- och stadsbyggnadsnämnden fastställs enligt Vänsterpartiets förslag
59. att fastställa av Kommunstyrelsen föreslagna taxor inom nämndens område
60. att för att uppnå boenden med blandade upplåtelseformer ska vid allt bostadsbyggande en övervägande andel utgöras av hyresrätter
61. att skarpa miljökrav ska ställas på all nybyggnation
62. att kommunen stimulerar byggande av kollektivhus
63. att kommunen stimulerar stadsodling och biodling i bostads- och koloniområden
64. att kommunen inrättar en enhet för aktiv miljöinformation

NATUR- OCH TRAFIKNÄMNDEN

NYA NATURRESERVAT

Nacka har flera naturområden som anses skyddsvärda men som ännu inte getts skydd som naturreservat. Några områden har det nyligen fattats beslut om i kommunfullmäktige vilket vi välkomnar.

Däremot känner vi stor oro när det gäller Ryssbergen. Här har Vänsterpartiet tidigare motionerat om att göra området till naturreservat. En reservatsprocess har påbörjats men tyvärr riskerar delar av det skyddsvärda området att exploateras, bl. a. genom Kvarnholmsförbindelsen. Området har förutom stora naturvärden också en stor rekreationspotential och bör därför snarast skyddas som reservat men samtidigt göras mer tillgängligt. De förslag som nu föreligger är inte tillfredställande då man vill bygga kontor längs motorvägen. Vi anser att Ryssbergsområdet i sin helhet ska vara reservat och att området snarast görs mer tillgängligt och synligt för allmänheten

Skötseln av naturreservat och naturvårdområden, som Knarnäs, lämnar en del övrigt att önska. Skötseln måste förbättras och skötselplanerna ses över så att avsikten med reservaten och naturvårdområdena inte förfuskas, Det är viktigt att naturreservaten blir tillgängliga för fler människor. Det är gröna områden i anslutning till bostaden, som är mest besökta och därmed viktigast. Många reservat behöver upprustning och uppdatering av leder och information både med skyltar etc. och på nätet.

Kommunen måste ta ett nytag när det gäller Skuruparkens utveckling till naturreservat så att det värdefulla natur- och kulturområdet kan skyddas och utvecklas. Detta är särskilt viktigt nu i samband med bygget av nya Skurubron som kommer att inkräkta på området.

KLIMATUTMANINGEN

Nämnden har en stor och viktig roll att fylla när vi ska göra de stora omställningar som är nödvändiga på grund av klimatförändringarna. Mycket återstår också att göra för att komma tillrätta med andra miljöproblem.

Den stora utmaningen är att radikalt minska koldioxidutsläppen. Det räcker inte med att bilar och hushållsapparater blir energisnålare och att vi använder miljövänliga alternativ för uppvärmning av husen även om detta behövs. Det handlar om ändrade attityder och livsstil där kommunen måste underlätta för invånarna att ändra sitt beteende och välja alternativ som är vänligare mot klimatet.

TRAFIKPLANERING FÖR MINSKADE KOLDIOXIDUTSLÄPP

Det finns en rad åtgärder kommunen kan och ska vidta. Det första är att göra en genomtänkt plan för hur invånarna ska kunna minimera bilåkandet i framtiden. De flesta resor sker till arbetet och för att handla dagligvaror.

Spårbunden trafik till Saltsjöbaden, Orminge och Älta ska vara en självklar utgångspunkt. Utmed linjen bör finnas infartsparkeringar så att alla som inte behöver bilen i sitt arbete enkelt kan nå spåret för att sedan enkelt kunna åka till sitt arbete. Ännu viktigare är matarbussar för att komma till tvärbana, kollektiv båttrafik och senare tunnelbanan.

Många vill cykla. En cykelstrategi har antagits om utbyggnad av cykelvägar och huvudcykelstråk. Det är bra, och självklart mer angeläget än att bygga ut vägnätet för bilar. Vårt mål måste vara att det ska gå att cykla överallt i kommunen på ett sätt som är tryggt och säkert för både cyklister och

andra trafikanter. Särskild hänsyn måste tas till de gående som ofta är barn och äldre. Det innebär att det inte bara ska finnas cykelvägar så att invånarna kan cykla till arbetet i Stockholm och till skolan utan det ska även vara möjligt att säkert cykla på fritiden. Våra centrumanläggningar är idag främst planerade för biltrafik. Trafikmiljön i, och i anslutning till dem, behöver förändras så att situationen för gående och cyklister blir bra. Där behövs även säkra uppställningsplatser för cyklar. Det är viktigt att cykelstrategin omedelbart förverkligas så att separering mellan gående och cyklar liksom mellan cyklande och all form av motordriven trafik åstadkoms.

INSATSER FÖR FÄRRE OLYCKOR OCH TILLBUD

Kommunen har lagt en hel del pengar på nya cykelbanor vilket vi tycker är bra, men lösningen för cyklister från Saltsjöbaden och Fisksätra är långt ifrån optimal. Vänsterpartiet anser att Gamla Saltsjöbadsvägen bör stängas för biltrafik och förändras till ett gång- och cykelstråk. Samtidigt kan ny bebyggelse planeras i området mellan Gamla Saltsjöbadsvägen och Saltsjöbadsleden.

Gångtrafikanter ska ha en trafiksäker miljö. Cykel- och gångtrafik måste separeras åtminstone med målade linjer. Inom alla bostadsområden bör högsta tillåtna hastighet vara 30 km/tim. Det ska vara självklart att oskyddade trafikanter har företräde inom bostadsområdena och att biltrafiken minskas så mycket som möjligt. Genomfartstrafik ska inte vara tillåten.

En annan nödvändig åtgärd för en förbättrad trafikmiljö är snabbare och effektivare skottning och halkbekämpning. Vi vill att bussarnas körfält, hållplatser och gång/cykelvägar snöröjs först, en feministisk snöröjning så som Sveriges Kommuner och Landsting förordar. Äldre, vuxna med barn och personer med funktionsvariation måste ha en säker gångväg till affärer och kollektivtrafik även vintertid.

Trafikmiljön runt kommunens skolor är fortfarande dålig på en del platser, i några fall direkt livsfarlig. Anledningen är främst att så många föräldrar kör sina barn och ungdomar till skolan, Efter många års krav från Vänsterpartiet har nu kommunen gjort en satsning och inventerat trafikmiljön vid samtliga skolor och också gjort ett åtgärdsprogram. Där framkommer att en del behöver göras i den fysiska miljön men det handlar också om ändrade trafikbeteenden. Man har genomfört en del åtgärder för säkrare skolvägar men ännu återstår en del arbete. Det är inte försvarbart att under många år framöver riskera att barn skadas i trafiken, när det är klarlagt hur stora riskerna är. En rimlig ambitionsnivå är att åtgärda bristerna under den närmaste treårsperioden.

DAGVATTEN

Utsläppen till Östersjön och våra sjöar är ett ökande bekymmer. Östersjön riskerar att dö på grund av övergödning. Nacka bör dra sitt lilla strå till stacken och se till att utsläpp från Nacka upphör. Flera av våra sjöar är också hotade på grund av bland annat dagvattenavrinning. Det sker en del arbete för att komma tillrätta med problemen, men en intensifiering behövs, då vi under alltför många år ”tillåtit” miljöfarliga utsläpp. Fortfarande saknas i stort sett åtgärder för att minska biltrafiken, som i hög grad bidrar till problemen med dagvattnet.

Vid bland annat Sickla stormarknad och områden däromkring är det stora problem med dagvatten. När rening av dagvattnet på land medför stora problem har vi accepterat att det kan göras i en reningsbassäng i Kyrkviken. I enlighet med vårt förslag antogs en inriktning att den ska placeras under ett trädäck i den nu igenvuxna viken direkt väster om Ekudden. Detta kan också innebära ett positivt tillskott för tillgänglighet och rekreation.

Också på andra ställen i kommunen finns risk för problem med dagvattnet, särskilt i händelse av kraftiga regn, och det är angeläget att göra insatser för att minska risken för att våra sjöar förorenas av orenat dagvatten. Även om reningsanläggningar byggs så är ändå det viktigaste att så långt möjligt ta om hand dagvattnet vid källan. Olika tekniker för detta finns, krav på gröna tak är exempel på vad som kan göras.

MINSKA SOPMÄNGDEN - ÅTERVINN OCH ÅTERANVÄND MERA

Källsortering är bra och kan utvecklas vidare. Men fortfarande är avfallsmängderna alldeles för stora. Satsning på information är nödvändig för att bidra till att invånarna ändrar sitt beteende så att avfallsmängden minskar.

Genom att växla till en avgift baserad på vikt ges incitament att hålla nere avfallsproduktionen. Vikttaxan ska vara beroende på avfall, med en lägre taxa för det som går att omvandla till biobränsle. Vidare ska Nacka Kommun etablera anläggningar där avfall tänkt att bli biobränsle kan förbrännas samt omvandlas till fjärrvärme. Hela reformen är i stort en ren avgiftsväxling varför den totala kostnaden för avfallshantering ska ligga kvar på samma nivåer som tidigare. Ökade kostnader på grund av källsortering ska kvittas mot försäljning av fjärrvärme.

Kommunen har börjat med insamling av matavfall framför allt i villaområden. Det är angeläget att arbetet intensifieras av flera skäl, bl. a. är efterfrågan på biogas stor och användning av biogas istället för bensin har en stor positiv effekt på både klimatet och miljön i övrigt. Alla fastighetsägare i kommunen ska inom en treårsperiod åläggas att ställa i ordning kärl för återvinning av matavfall och när nya områden byggs ska det vara ett krav att föreningen eller byggaren iordningställer sådana kärl.

ÅTERVINNINGSCENTRALER

Tillgången till återvinningsstationer är fortfarande otillräcklig och på många ställen är det nästan omöjligt för invånarna att lämna sina förpackningar etc. om de inte har tillgång till bil. Kommunen måste arbeta aktivt för att FTI (Förpacknings- och tidningsinsamlingen) etablerar så pass många nya stationer att majoriteten av kommunens invånare kan lämna sitt avfall utan att behöva åka bil dit. Det är orimligt att man ska behöva använda ett miljöbelastande färdssätt för att vara miljövänlig i sin avfallshantering. Även här ska återvinning vara tillgodosedd i stadsplaneringen när nya bostadsområden byggs. Nya fastigheter, vare sig det handlar om villor, bostadsrätter eller hyresrätter, ska från början kunna uppvisa att behovet av återvinning är tillgodosett.

VERKSAMHETSMÅL 2018

- Underhåll av natur- och kulturvärden ska ligga på en sådan nivå att värden inte går till spillo
- Att öka kunskapen om natur och miljö hos kommunens barn genom att alla låg- och mellanstadieelever ska få utbildning i Nacka Naturskola
- All mark i kommunen som anses skyddsvärd ska vara naturreservat
- Miljöfarligt utsläpp till Östersjön och sjöarna ska minska
- Avfallsmängderna från hushåll och industri ska minska
- Omhändertagande av dagvatten ska förbättras så att miljöpåverkan minimeras
- Kommunen ska verka för att alla bostadsområden i kommunen har en fungerande källsortering och kompostering eller insamling av hushållsavfall. Vid nybyggnation ska matinsamling vara obligatorisk och för övriga fastighetsägare bli obligatorisk senast 2018
- Återvinningsstationer ska finnas nära alla bostadsområden och butikscentra
- Varje kommundel ska ha en återvinningscentral
- Trafiksäkerheten på vägnätet ska främjas, så att nollvisionen uppfylls. Nya gång- och cykelvägar ska komplettera de befintliga till ett sammanhängande nät, separerat från biltrafik.
- Vinterunderhåll av gångvägar och busshållplatser ska förbättras utifrån en feministisk strategi.

- Vinterunderhållet ska vara så bra att äldre och rörelsehindrade kan och vågar röra sig utomhus

DRIFTBUDGETRAM 2018

	Budget 2018
Nettokostnad, Vänsterpartiets förslag	-246,1
Jfr majoritetens ramförslag	-243,1

Kommentar till skillnader i driftbudget

Utveckling av Nacka naturskola	+1,0 Mkr
Nolltaxa Nacka naturskola för kommunens skolor	+2,0 Mkr

INVESTERINGAR

Kommunen har hittills varit mycket dålig på att själv vara miljövänlig vad gäller transporter och maskiner. Nu måste det ändras. Alla nya bilar och maskiner ska vara miljöanpassade och så långt det går drivas med förnyelsebara bränslen.

Satsningar på gång- och cykelvägar samt belysning ger ökad trygghet i trafiken och i samhället men ger också positiva miljöeffekter genom att många väljer att lämna bilen hemma. Därför finns det extra anledning att satsa på dessa åtgärder. För att öka tryggheten i bostadsområdena är det viktigt att satsa på belysning och annan upprustning av utemiljön. För att kunna beakta barnperspektivet måste siktet vara inställt på Säkra skolvägar. Bara då kan vi nå målen att fler lämnar bilen hemma.

Projekt	Kostnad Mkr
Trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder med gång- och cykelbanor och belysning. Säkra skolvägar.	+10
Belysning och upprustning av utemiljö i bostadsområden för ökad trygghet	+5
Satsning på mindre infartsparkeringar (särskilt i Boo utanför Orminge)	+6
Underhåll av gångvägar, bl.a. för avrinning	+5
Anpassning av offentligt tillgängliga kommunala lokaler och platser för att tillförsäkra personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga full tillgänglighet. Vänsterpartiet vill att kommunen uppfyller riksdagens beslut om tillgänglighet (och därmed lagen) och vill satsa ytterligare investeringsmedel på detta.	+10
Planering och ombyggnad av Gamla Saltsjöbadsvägen till gång och cykelstråk	+10

VÄNSTERPARTIET YRKAR

65. att verksamhetsmål, nettodriftbudget och investeringar för Natur- och trafiknämnden fastställs enligt Vänsterpartiets förslag

SOCIALNÄMNDEN

Inom socialnämndens verksamhetsområde är idag nästan alla verksamheter konkurrensutsatta. Vänsterpartiet anser att det är fel väg att gå. Kommunen är inte tvungen att tillämpa LOV (Lagen om valfrihet) och vi anser att en mycket större del av verksamheterna borde drivas i egen regi. Införande av LOV medför att man flyttar över ansvaret för verksamheternas kvalitet till individen, alltså om insatserna inte fyller behoven beror det på att individen gjort fel val. Vi anser att politikerna ska ta ansvar för att all verksamhet håller god kvalitet och att brukarna har stort inflytande över stödets innehåll. Idag har brukarna möjlighet att välja mellan olika bolag men det finns ingen garanti för att de kan påverka biståndets innehåll.

Vid kontroll av olika utförare har en hel del brister upptäckts vilket lett till varningar av mer eller mindre allvarlig karaktär. Det har t ex handlat om en alltför liten andel personal med adekvat utbildning samt bristande dokumentation. På senare år har det förekommit uppgifter om företag som söker ”målvakter” med lämplig utbildning för att kunna ansöka om auktorisation för att bedriva verksamheter inom den sociala sektorn. Det görs också betydligt färre lex Sara-anmälningar hos de privata anordnarna. Oftast har kontroller gjorts på förekommen anledning där de sannolikt funnits brister under en längre tid, mycket sällan finns resurser till stickprovskontroller.

De privata utförare som finns inom socialnämndens verksamhetsområde överkompenseras när det gäller momsens eftersom lönekostnader utgör en mycket stor del av kostnaderna. Kommunens egen beräkning är att de faktiska kostnaderna kan vara mellan 2 och 3 %. Nu kompenseras utförarna med 6 % vilket är helt orimligt. Många kommuner ger ingen momskompensation alls.

Vi vill också flytta tillbaka försörjningsstödet till socialnämnden. Det hör ofta nära ihop med övriga insatser inom nämndens område.

FÖREBYGGANDE ARBETE

Inom kommunen finns idag många bra verksamheter inom socialnämndens område men de skulle kunna bli ännu bättre genom mera satsningar på förebyggande arbete. Exempel är återinförandet av fältassistenter, något som Vänsterpartiet drivit sedan länge. I Nacka finns en verksamhet som kallas Nackapolarna som i viss utsträckning har anställd personal med motsvarande utbildning och uppgifter. Vi vill utöka antalet utbildad personal samt att de får en geografisk förankring. Andra exempel är fler bra träffpunkter för människor med behov av psykosocialt stöd, "tak-över-huvudet-garanti" och årliga barnbokslut där man belyser de beslut som tagits ur ett barnperspektiv. Det behövs också uppsökande verksamhet när det gäller att se till att personer med funktionsvariationer får den hjälp de behöver.

PERSONALENS ARBETSSITUATION

Socialarbetare över hela landet har larmat om vad nedskärningar leder till och det har varit många fall av hot. Överbelastning och personalomsättning leder knappast till en mera rättssäker behandling. Nacka har tidigare haft relativt låg personalomsättning och även låg sjukskrivning. Det senaste året har dock personalomsättningen ökat och det finns fortfarande en hel del vakanser som inte har kunnat besättas vilket är mycket oroande. Dels drabbar det människor som har stort behov av stöd för att klara sitt dagliga liv och dels gör det arbetssituationen ohållbar för de socialsekreterare som finns kvar. Det innebär en risk för att ännu fler säger upp sig om de kan erbjudas bättre arbetsvillkor någon annanstans. Kommunen har gjort en relativt omfattande undersökning av hur socialsekreterarna upplever sin arbetssituation och det är nu viktigt att man också vidtar åtgärder i linje med de svar man fått in.

SITUATIONEN FÖR PERSONER MED FUNKTIONSVARIATIONER

Länsstyrelsen har kritiserat kommunens riktlinjer för bistånd för att de ligger på en miniminivå. Vänsterpartiet vill ha en generösare bedömning. Det här är ofta människor som har svårt att ta tillvara sina rättigheter. De har ofta behov av mer hjälp än det de uppger. Tillgänglighetsrådet (tidigare rådet för funktionshindrade) bevakar mera generella frågor men blir ofta bortglömda som remissinstans. Deras ställning måste stärkas t ex genom att ge ledamöterna sammanträdesarvoden och genom en ökad politisk representation.

Antalet LSS-boenden i kommunen är otillräckligt. Ytterligare platser måste skapas genom om- eller nybyggnad.

INSATSER FÖR UNGA OCH UNGA VUXNA

Ungas psykiska ohälsa och användningen av alkohol och narkotika är oroande. Skolhälsovården behöver byggas ut och den alkohol- och drogpolicy som finns borde ersättas med ett alkohol- och drogprogram som uppdateras kontinuerligt och tillämpas av samtliga skolor och fritidsgårdar i kommunen. Fritidsgårdarna ska utgöra navet i den verksamhet som behöver byggas upp kring fältassistenter/Nackapolarna. Dessa skulle kunna ha sin bas på Fritidsgårdarna och arbeta nära den verksamheten, så som det beskrivs under avsnittet Fritidsnämnden/Fritidsgårdarna i kommunen. De anställda på fritidsgårdarna ska inte ha den roll som uppsökande och utåtriktat arbete innebär.

EKONOMISKA BIDRAG TILL ORGANISATIONER

Socialnämnden lämnar varje år ekonomiska bidrag till olika organisationer som arbetar med barn och ungdomar. Ett exempel är BRIS. Jämfört med andra kommuner ger Nacka relativt låga bidrag. Vänsterpartiet anser att Nacka är en så pass rik kommun att man skulle ha råd att bidra lite mera till verksamheten.

VERKSAMHETSMÅL 2018

- Förebyggande och uppsökande socialt arbete med vuxna, barn och ungdomar samt hög kvalitet i detta arbete, ska minska behovet av stödresurser och institutionsplaceringar
- Alkohol- och drogmisbruk ska motverkas genom kontroll, förebyggande arbete, upprättande samt uppföljande av alkoholpolitiskt program
- Behov av stöd och insatser för barn och unga i utsatta situationer, ska utredas snabbt. Ett barnbokslut ska göras varje år för att följa upp kommunens insatser.
- Föräldrar och andra anhöriga till personer med funktionsvariationer ska erbjudas råd och stöd.
- Utökad antal platser i LSS-boenden skapas
- Ett tak över huvudet-garanti införs. Ingen ska behöva vara hemlös!

DRIFTBUDGETRAM 2018

	Budget 2018
Nettokostnad, Vänsterpartiets förslag	-752,1
Jfr majoritetens ramförslag	-727,1

Ökade resurser för socialpsykiatriverksamhet, inklusive uppsökande verksamhet
+4,0 Mkr

Ökade resurser för förebyggande barn- och ungdomsverksamhet och annat
nätverksarbete med socialtjänst, skola, förskola, fritid och polis (se även under
fritidsnämnden) +2,0 Mkr

En barnombudstjänst inrättas +1,0 Mkr

Stöd till utsatta kvinnor med komplexa problem ska prioriteras och ges ökade
resurser +2,0 Mkr

Resurser för uppsökande verksamhet för övergångsboende för hemlösa samt tak
över huvudet-garanti +1,0 Mkr

Ökade ekonomiska bidrag till olika organisationer som arbetar med barn och
ungdomar +1,0 Mkr

Kompensation för löne- och prisökningar för att undgå nedskärningar +9,0 Mkr

Satsningar inom förbyggande arbete och tidiga insatser +5,0 Mkr

INVESTERINGAR

Projekt	Kostnad Mkr
Uppbyggnad av en egen kommunal hemtjänstverksamhet.	+5

VÄNSTERPARTIET YRKAR:

66. att verksamhetsmål, nettodriftbudget och investeringar för socialnämnden fastställs enligt Vänsterpartiets förslag
67. att alla checksystem och kundval inom nämndens verksamhetsområde avskaffas och ett nytt resurstilldelningssystem utarbetas
68. att fastställa avgiften för familjerådgivning, oförändrad jämfört med 2017 års nivå
69. att initiativrätt för tillgänglighetsrådet införs
70. att upprätta alkoholpolitiskt program
71. att återinföra fältassistenter alternativt utöka polarverksamheten med motsvarande tjänster inom varje större bostadsområde
72. att en barnombudstjänst inrättas
73. att införa tak över huvudet-garanti
74. att återföra försörjningsstödet till Socialnämnden

UTBILDNINGSNÄMNDEN

Skolorna i Nacka håller övervägande god kvalitet. Genomsnittsbetygen är bland de högsta i landet men det garanterar inte att utbildningen på de olika skolorna är likvärdig. Utredningar har visat att friskolor sätter högre betyg än kommunala skolor trots att eleverna inte har bättre kunskaper. Och vi har inte full insyn i hur skattepengarna används i skolor och förskolor som drivs i andra driftsformer än den kommunala. Vad vi däremot vet genom verktyget Jämföraren, är att de privata alternativen oftast har en lägre andel pedagogiskt anställda med högskolebehörighet, i jämförelse med de kommunala alternativen.

Det marknadsstyrda skolsystemet, det vill säga att marknad i stället för behov styr skolan, gör det i princip omöjligt för Utbildningsnämndens politiker att över huvud taget besluta om sådant som rör skolornas verksamhet. Även för den kommunala skolproduktionen är möjligheterna att påverka relativt små eftersom mycket av besluten ligger hos de enskilda skolorna. Det innebär att man fränsäger sig det politiska ansvaret för en god och likvärdig utbildning för alla kommunens elever. Våra förslag syftar till en likvärdig skola där alla ska ha samma möjligheter. Därför bör skolan vara en kommunal angelägenhet så länge den inte är statlig.

Anmärkningsvärd är den störtdykning Nacka kommun gjort i årets skolranking, genomförd av Lärarförbundet. Från plats 47 till 103 på ett år. Om man tittar på vad detta beror på så handlar det om antalet sjukskrivna lärare, låg andel utbildade lärare, låg lärartäthet och som en följd av det stora barngrupper. Om Nacka kommun fortsatt ska vara en attraktiv arbetsgivare bör en översikt av arbetsmiljön i skolor och förskolor genomföras.

INFÖR RÄTTVIS HYRA FÖR LOKALER

Idag betalar skolorna hyra till Fastighetskontoret. Skolpengen, det belopp skolan får för varje elev är lika för alla skolor. Samtidigt är hyreskostnaderna väldigt olika skolor emellan. Vissa skolor betalar mer än dubbelt så mycket som andra. I praktiken innebär det att hyran förhindrar en likvärdig utbildning. Vänsterpartiet har länge krävt att hyran inte ska betalas av skolpengen.

BYGG SKOLOR EFTER BEHOV

Nya skolor och förskolor behöver byggas utifrån den ökade befolkningmängden. Vänsterpartiet anser inte att det är en lösning att bygga ut redan befintliga skolor för att möta behovet. Det leder till minskat utrymme för barnen och eleverna, större klasser och större arbetsbelastning för personalen.

Ett nytt högstadium behöver byggas i Orminge. Fisksätraskolan, som redan har lokaler, behöver få utökade resurser för att kunna matcha det stora behovet, t.ex. att kunna vara två lärare i varje klass och ge mycket modersmålsstöd.

Vänsterpartiet vill att kommunen själv tar ansvar för att bygga ut skolan efter behov. Idag uppmantras och inbjuds istället privata skolanordnare att etablera sig och bygga ut i Nacka. Det leder i förlängningen till ökad segregation och ökade kostnader.

SKOLA OCH FÖRSKOLA SKA VARA HELT AVGIFTSFRI

Det är viktigt att skolan är avgiftsfri. Som det är nu räknas det ständigt med att föräldrar ska bidra med pengar till allt från friluftsdagar till bidrag till klasskassan. Även små upprepade avgifter kan vara betungande för familjer. Vänsterpartiet accepterar därför inte att några avgifter alls tas ut i skolan. En kontroll och uppföljning av hur skolorna efterlever avgiftsfriheten behövs. Dessutom

ska en kommunal strategi tas fram, vilken skolor kan luta sig mot. Denna strategi ska varje skola ha på sin hemsida så att föräldrar tydligt kan se att det inte förväntas att man ska betala för olika aktiviteter.

MOTVERKA DISKRIMINERING I FÖRSKOLAN

Förskolan och skolan ska vara delaktiga i en fostran där barn utvecklas till en jämställd syn på könen. Förskolan och skolan ska också verka för att inte uppfattningen om familj och relationer utgår från ett snävt perspektiv. För att åstadkomma en förbättring behövs fortbildning och handledning för skolornas personal. Grunden för en förändring av strukturer i samhället måste börja redan i förskolan. Vi vet att Nackas pedagoger gör ett fantastiskt jobb och vill att kommunen ska ge stöd i normkritiskt arbete för pedagoger.

KVALITÉ PÅ FÖRSKOLORNAS VERKSAMHET

När vi på 70-talet drev dagiskamp under mottot ”Ropen skalla – daghem åt alla” och ”Daghem vill vi ha, och de ska vara bra” så pratades det mycket om personaltäthet och överinskrivning. Vänsterpartiet vill ha mindre barngrupper för att varje barn ska få förutsättningar att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar. Vi tillför medel för att öka personaltätheten. Varje område i kommunen ska ha kommunala förskole- och skolalternativ att lita på. Detta innebär att de måste finnas kvar även vid tider av sviktande elevunderlag eller söktryck.

Bristen på utbildad personal inom förskolan är ett stort problem. Vänsterpartiet vill att samtlig personal ska ha adekvat utbildning för sin uppgift. Goda förutsättningar till vidareutbildning av personal ska ges. På varje förskola måste det finnas förskollärare. Samtidigt är det viktigt att förskolorna ges förutsättningar för en god arbetsmiljö så att personalen stannar kvar. Detta kan exempelvis uppnås genom att ha hand om färre barn per anställd. Enligt Skolverkets statistik är Nacka en av de svenska kommuner som ligger över riktmärket för antal barn per småbarnsgrupp. Detta vill vi åtgärda genom att skjuta till mer resurser till förskoleverksamheten.

Vi vill motverka att förskolepersonal hamnar i ett läge med otrygga tidsbegränsade anställningsformer. Om personalgruppen är stabil blir också barnen tryggare.

UTÖKA JÄMFÖRAREN

Genom att ställa upp på de gemensamma policys och projekt som organisationen för kommunens egna skolor, ”Välfärd skola”, erbjuder alla skolor blir det lättare för elever som flyttar och/eller byter skola att få en sammanhållen och likvärdig skolgång. Därför är det viktigt att samtliga skolor redovisar i Jämföraren vilka samarbetsytor man har med kommunen. Det kan gälla exempelvis alkohol- och drogsamordning, likabehandling, normkritisk pedagogik eller IT-strukturer.

Jämföraren behöver också utökas med flera parametrar för att tydliggöra vad för sorts tanke skolan har med sin verksamhet. Förutom ovanstående behöver det framgå vilken tillgång till elevhälsopersonal skolan har, hur skolbiblioteket är bemannat och om det finns anställda IT-pedagoger på skolan.

Läroredd läxhjälp för alla elever. Det går bra för de flesta elever i Nacka men det finns också eftersatta områden. Nacka är enligt nationella undersökningar en riktigt bra kommun att gå i skola i. Insatser måste ändå till så att alla klarar grundläggande behörighet. Studiehandledning i olika ämnen på olika modersmål måste också finnas för att nyanlända ungdomar, som kommit till Sverige under grundskolans senare år, ska ha möjlighet att nå kunskapskraven i olika ämnen. Uppföljning av skolornas insatser måste göras, eftersom insatserna ser mycket olika ut på olika skolor. Vi föreslår därför en stor höjning av medlen till likvärdighetsgarantin. Vi vill också göra

en allmän satsning på fler vuxna i skolan och menar att dessa medel bör användas till annan personal än lärare, t ex fritidsledare som kan vara stöd för elever på raster.

För att skolan ska bli mer jämlik föreslår vi att det satsas på läxläsning på skoltid. Vi förespråkar en skola, där all utbildning sker på skoltid och med utbildade lärare. Alla måste få samma chans att klara skolarbetet. Det är inte en politisk utan en pedagogisk fråga.

När man jämför skolbiblioteken i alla Sveriges kommuner kommer alltid Nacka långt ned i botten. Skolbiblioteken, som vi vill ska finnas på varje skola, har en viktig funktion att fylla även i dagens skola där man söker information på Internet. De ska ha ett rikt utbud av skönlitteratur och referenslitteratur och ha utbildad personal. För mindre skolor kan kanske skolbiblioteksfunktionen upprätthållas genom en särskild bokbuss. Lagen om skolbibliotek måste efterföljas.

EN TRYGG SKOLGÅNG FÖR ALLA ELEVER

Mer än en femtedel av alla elever har uppgett att de blivit mobbade i skolan. Det ska inte få förekomma alls och det är självklart att det förutom allt lidande leder till försämrade skolresultat. Vänsterpartiet vill satsa mer resurser på personal i skolorna som är med eleverna på rasterna. Vi vill också förstärka skolhälsovården. De metoder som används i arbetet mot mobbing ska vara vetenskapligt beprövade och den personal som arbetar med dem ska ha fått adekvat utbildning.

Skolhälsovården har flera viktiga funktioner. Tillgången till skolsköterska och kurator är inte lika i alla skolor och finns sällan under hela tiden eleverna är i skolan. Tillgång till skolpsykolog är på många skolor näst intill obefintlig. Här behövs mera resurser och krav på att dessa viktiga funktioner ska finnas på skolan. Bland de elever som inte når kunskapskraven finns sannolikt ett antal som behöver stöd från exempelvis kurator för att kunna klara sin skolgång.

I kölvattnet av debatten om sexuella trakasserier har även omfattningen i svenska skolor uppmärksamats. Det är i skolan de flesta övergrepp på unga sker. Detta är helt oacceptabelt. Vi vill att ett omfattande värdegrundsarbete inleds där samtycke och könsnormer diskuteras.

Tyvärr lär en förändring av attityder inte ske över en natt och därför vill vi att flickor och unga kvinnor erbjuds att lära sig feministiskt självförsvar som en möjlighet att möta det manliga våld som är ett av resultaten av det patriarkala samhälle vi lever i.

FERIESKOLA

Nacka kommun ska erbjuda ferieskola under tre veckors tid för elever som inte är behöriga till gymnasiet samt för nyanlända ungdomar. När det gäller den sistnämnda gruppen är kommunen bra på att anordna feriejobb, men det räcker inte eftersom sommaren är lång, och jobben är för en kortare period.

EN BRA SAMORDNING FÖR SKOLVÄLKOMNANDE AV FLYKTINGAR

Många av de flyktingar som kommer till kommunen är barn och ungdomar. Deras skolgång måste säkras som ett mycket viktigt led i integrationen. Här behövs samordning och satsning på modersmålsundervisning. För de gymnasieelever som går på Språkintruktionsprogrammet, oavsett var, är det viktigt med kontinuerlig uppföljning och stöttning.

Samordningen och stöttningen ska alltså inte handla om vilka val studenten ska göra, utan om faktisk stöttning i studierna och hjälp att komma vidare i arbete eller högre studier. Satsningar på Studie- och yrkesvägledning behöver göras för att elever som går på Språkintruktionsprogrammet på gymnasiet ska få vägledning och stöttning i sin väg mot studier eller arbete.

INSATSER FÖR BARN MED BEHOV AV SÄRSKILT STÖD

Allt fler skolelever från Nacka placeras utanför kommunen, bland annat på Magelungen. Kostnaderna för sådana placeringar är mycket stor och man kan bara placera dem som har ett extraordinärt stödbehov där. Åtgärderna för att hjälpa och stödja övriga elever som behöver andra, eller kompletterande, insatser, istället för, eller utöver, den vanliga skolgången är otillräckliga och mycket olika i olika skolor. Detsamma gäller så kallade hemmasittare, d.v.s. ungdomar i skolpliktig ålder som inte kommer till skolan av olika skäl. När det gäller den senare gruppen har det inte gått att få en säker uppgift om hur många de är. Alltför mycket ansvar lämnas över till de enskilda skolorna vilket lett till en del elever får bra stöd och andra i stort sett inget alls. Kommunen måste ta ett politiskt ansvar för att tillräckliga resurser finns, både när det gäller ekonomi och tillräckligt med personal med adekvat utbildning för att ge även dessa elever en god utbildning. Det behövs också resurser för vidareutbildning av lärare för att kunna upptäcka, och ge stöd till, barn med neuropsykiatriska funktionshinder tidigt. Det skulle underlätta skolgången för många barn och ungdomar och de mera generella åtgärderna är ofta sådana som gynnar stora grupper av elever.

VERKSAMHETSMÅL 2018

- För att uppnå likvärdighet ska skolornas lokalhyra tas bort från skolpengen. Lokalhyran ska finansieras via anslag
- Barn till arbetslösa ska ges full rätt till barnomsorg.
- Personalen inom förskolan och skolan ska ha kunskaper om hur könsroller skapas och hur de själva är en del av det. Stöd för detta arbete ska erbjudas av kommunen
- Modersmålsundervisningen ska ha en sådan omfattning och kvalitet att varje elev med annat modersmål än svenska snabbt ska komma vidare i studier eller arbete
- Skolan ska ha uppdaterade och av kommunen uppföljda likabehandlingsplaner där ett led i genusarbetet ska vara att erbjuda sina kvinnliga elever möjlighet att lära sig feministiskt självförsvar.
- Alla mellanstadieelever ska erbjudas att delta i öppen fritidsverksamhet i skolans närhet. Detta ska gälla även på lov.
- Inga avgifter får tas ut för friluftsdagar och andra delar av skolverksamheten
- Stödinsatser tidigt i grundskolan för att ge alla elever möjligheter att klara behörighetskraven till gymnasieskolan. Satsningar på studie- och yrkesvägledning för nyanlända gymnasieungdomar.
- All personal i skola och förskola ska ha relevant utbildning för sin arbetsuppgift, minst 50% i förskolan ska ha pedagogisk högskoleutbildning.

DRIFTBUDGETRAM 2018

	Budget 2018
Nettokostnad, Vänsterpartiets förslag	-2856,6
Jfr majoritetens ramförslag	-2796,7

Kommentar till skillnader i driftbudget

Resursförstärkning inom förskolan för ökad personaltäthet	+10,0 Mkr
Ytterligare en utbildningsgrupp för barnskötare som på betald arbetstid studerar till förskollärare, lönekostnad (utbildningskostnaden får statligt stöd)	+2,0 Mkr
Resursförstärkning inom skolbarnsomsorgen för ökad personaltäthet	+5,0 Mkr
Kompensation för löne- och prisökningar för att undgå nedskärningar	+16,0 Mkr
Extra stöd till barn med behov av särskilt stöd - förstärkning av likvärdighetsgarantin	+14,0 Mkr
Full rätt till barnomsorg för barn till arbetslösa	+2,0 Mkr
Vidareutbildning av lärare avseende neuropsykiatriska funktionshinder	+2,0 Mkr
Satsning på elevvårdande insatser	+2,5 Mkr
Satsning på skolbiblioteken	+2,0 Mkr
Förbättring av modersmålsundervisning och undervisning i svenska som andraspråk	+5,0 Mkr
Vårdnadsbidraget avskaffas (har ingen budgetpost i alliansbudgeten men finns kvar, kostnad faller därmed under annan rubrik)	-0,6 Mkr

VÄNSTERPARTIET YRKAR:

75. att verksamhetsmål, nettodriftbudget och investeringar för Utbildningsnämnden fastställs enligt Vänsterpartiets förslag
76. att budget för exploateringsverksamheten och väsentliga investeringsprojekt för Utbildningsnämnden fastställs enligt Vänsterpartiets förslag
77. att alla checksystem och kundval inom nämndens verksamhetsområde avskaffas och ett nytt resurstilldelningssystem utarbetas för barnomsorg grundskola, gymnasieskola samt yrkes- och studievägledning
78. att avgifterna inom förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg fastställs i enlighet med regler om maxtaxa inom barnomsorg
79. att Kommunfullmäktige ger utbildningsnämnden i särskilt uppdrag att utreda och föreslå en modell där skolorna kompenseras för hyran utanför skolpengen
80. att vårdnadsbidraget avskaffas
81. att uppdra åt Utbildningsnämnden att följa upp det normkritiska arbetet på alla kommunens förskolor och skolor.
82. att barn till arbetslösa ges full rätt till barnomsorg
83. att fastställa att inga avgifter får tas ut som rör skolans verksamhet
84. att se till att barngrupper blir mindre i förskola och skola

85. att uppmuntra förskolor typ Ur o Skur

ÄLDRENÄMNDEN

ÄLDREPLAN

Andelen äldre kommer att öka. De kommer att leva längre och vara friskare längre upp i åren med nya krav, behov och förväntningar. Kommunen ska ta sitt ansvar för planering och försörjning av äldreomsorg. Vänsterpartiet vill att en äldreplan utarbetas och används i kommunen. Äldreplanen ska långsiktigt peka ut färdriktningen och styra utvecklingen samt tydliggöra förutsättningarna för kommunens äldreomsorg, såväl på kort som lång sikt. Resurserna som kommunen satsar på äldreomsorgen ska med hjälp av planen prioriteras på ett sätt som stämmer överens med de behov och önskemål som finns. Mångfald betyder för oss inte antalet utförare utan att insatser kan utföras på olika sätt utifrån vars och ens behov. Därför är det viktigt att det finns en plan att följa som kan planera insatserna och ge trygghet för våra äldre kommuninvånare som blir allt fler. Men trygghet för äldre handlar om så mycket mer än äldreomsorg. I äldreplanen ska även beskrivas hur bostäder, tillgänglighet, aktiviteter, mötesplatser och det förebyggande hälsoarbetet ska utvecklas för den som är äldre. Självklart ska föreningar och organisationer som engagerar sig i äldre frågor involveras i arbetet med planen så att den utformas efter medborgarnas behov och önskemål.

ALLT FLER BLIR ALLT ÄLDRE

Att fler människor blir äldre medför att fler hinner drabbas av demenssjukdomar och/eller bli multisjuka. Inom vård och omsorg råder personalbrist redan nu, och om arbetssituationen inte förbättras riskerar den att bli mycket större i framtiden.

Kraven på personalens utbildning och kompetens ökar.

När Nacka nu bygger stad anser Vänsterpartiet att det är viktigt att tillgodose behovet av hyreslägenheter för äldre. Seniorboenden, servicehus och trygghetsboenden är inget som kommunen idag kan erbjuda äldre personer i tillräcklig utsträckning. De seniorboenden som finns i Nacka utgörs enbart av bostadsrätter. Äldre som bor kvar hemma i en bostadsrätt kan hamna, och har så gjort, i en svår situation då deras bostadsrätt räknas som en ekonomisk tillgång, samtidigt som man inte har råd att bo kvar.

Idag är det svårt att få en plats på ett äldreboende. Man måste vara mycket skröplig för att bli bedömd ha ett behov. Även om Vänsterpartiet vill att det finns andra typer av boenden också för äldre så behövs fler äldreboenden byggas för att kunna tillfredsställa behoven.

FLER PLATSER I OLIKA SORTERS BOENDEN

Ensamhet och begynnande skröplighet bör kunna mötas och motverkas redan innan man kvalar in för nuvarande seniorboende.

Det är inte rimligt att det bara finns ”traditionella” äldreboenden.

Vi behöver tex *kollektivhus* dit man kan flytta redan innan man blir gammal och sjuk och där man själv fortfarande kan delta i viss gemensam matlagning, städning och annat.

Mittemellanboende, likt de tyvärr avskaffade servicehusen med gemensam restaurant/matsal, där det finns personal för tillsyn och tex hjälp med städ och tvätt men inte dygnetruntvård. När man blir i behov av dygnetruntvård på grund av sviktande hälsa eller demens som gör att man inte klarar sig själv får man flytta till ett vanligt särskilt boende.

Denna typ av boende kan vara ett alternativ till hemtjänst.

Fler platser i särskilda boenden för äldre med anständig standard och mer hemkänsla. Ex: I stället för ett rum på 35 kvadratmeter borde det gå att avskilja ett litet sovrum, ett vardagsrum integrerat med kokvrå och ett badrum.

KOMMUNAL HEMTJÄNST

Vänsterpartiet kräver en kommunalt driven hemtjänst som alternativ för Nackas invånare. Det är rimligt att invånarna får möjlighet att välja kommunal hemtjänst om de skulle önska detta.

Äldreomsorg bör bedrivas i kommunal regi. Det är viktigt med bättre insyn i vården. Verksamheterna ska sträva efter att göra de äldre delaktiga och öka valfriheten inom alla områden. Vi betraktar inte dagens system i Nacka, där man får välja företag, som någon egentlig valfrihet utan menar att det är innehållet i vården som är det viktiga. Undersökningar visar dessutom att det i de allra flesta fall inte är de äldre själva som väljer utan oftast anhöriga och i vissa fall t.o.m. en biståndshandläggare.

En hemtjänstverksamhet i kommunal regi ger flera fördelar. Kommunen kan stämma av kostnaderna och därmed checkbeloppen till de privata anordnarna. Kommunen kan också bli en kvalitetstrendsättare som de privata anordnarna måste nå upp till. En egen kommunal hemtjänst kan också vara ”ickevalsalternativet” för de äldre som inte kan eller vill välja anordnare.

BÄTTRE INSYN

Insynen i hur hemtjänst bedrivs är inte tillräcklig. Vi ser det som självklart att kommunen måste utarbeta ett system för en tydlig och omfattande utvärdering så att man verkligen får den omsorg kommunen beviljat och invånarna är med om att betala. Även om kraven på företagen har skärpts, finns inte tillräckliga resurser för insyn och kontroll eftersom företagen är så många.

TRÄFFPUNKTER

I varje större bostadsområde borde det finnas träffpunkter där människor kan träffas och bedriva verksamhet. Öppen dagverksamhet i syfte att avlasta anhängvårdare bör inrättas. Detta blir särskilt viktigt när många äldre bor kvar längre hemma.

VARM MAT

De äldre ska få vällagad, näringsriktig och varm mat varje dag. Måltidens sociala funktion är viktig och de som vill ska kunna få sällskap i samband med måltid.

MER PERSONAL TILL VÅRD OCH OMSORG

Behovet av vård- och omsorgspersonal kommer att öka. Vårdutbildningarna behöver verksamhetsförlagda utbildnings- och praktikplatser. En halvtidstjänst som utbildningssamordnare bör skapas. Avtalen med privata anordnare kan behöva omförhandlas.

Men redan nu behövs rejäla resursförstärkningar på seniorboendena. För att kontinuiteten ska bli bättre måste tillsvidaretjänsterna bli fler.

För att en demenssjuk person ska känna trygghet är det viktigt att vårdpersonalen i så stor utsträckning som möjligt är den samma dag för dag. Med dagens system med en bemanningspool, där personalen får gå in och arbeta på olika ställen olika dagar, uppstår problem. Personalen hinner aldrig lära känna de boende och de boende vet oftast inte vem som är vem. Att behöva säga ”Jag är bara vikarie” är inte bra för vårdpersonalen men i all synnerhet inte för den demenssjuke. Mer fast stationerad vårdpersonal med adekvat utbildning på äldreboendena är ett måste.

Vänsterpartiet vill ställa krav på kollektivavtal hos alla företag som ges auktorisation att bedriva verksamhet med skattefinansierade pengar inom Nacka kommun. Vi anser att införandet av kollektivavtal skulle begränsa antalet aktörer vilket vi ser som positivt. Många hemtjänstföretag vill idag inte tillsvidareanställa, utbilda eller kvalitetssäkra sin omvårdnad, då de upplever ekonomiska risker att göra dessa satsningar.

KONTINUERLIG PERSONALUTBILDNING.

Vidareutbildning i svenska på betald arbetstid för dem som inte har svenska som modersmål.

Ju äldre man blir desto större risk är det att man inte hör och/eller förstår vad vårdpersonal som inte har svenska som modersmål säger. Och jobbar man nästan enbart med kollegor som inte heller har svenska som modersmål är det svårt att utveckla sitt språk.

För de boende som har annat modersmål än svenska måste det finnas särskilda boenden med personal som talar samma språk som dessa, i första hand finska, spanska och arabiska

Arbetsplatsbelagd vidareutbildning i vård och omsorg – repetition och fördjupning.

Tyvärr är flera av dagens undersköterskeutbildningar som förmedlas av privata utbildningsanordnare alltför undermåliga. Och eftersom det hela tiden kommer nya forskningsrön som berör åldrandet, t.ex. demensvård, är behovet av kontinuerlig, arbetsplatsbelagd vidareutbildning stort.

ÄLDREOMBUD

Många äldre kan ha svårigheter att själva driva sin rätt till sjukvård, äldreomsorg, hemtjänst och färdtjänst. Vi vill verka för att ett äldreombud, en funktion fristående från social- och äldreomsorgen, inrättas i Nacka. Äldreombudet ska vara neutralt och opartiskt samt omfattas av tystnadsplikt och ska fungera som en brygga mellan brukare, befattningshavare, verksamheter och myndigheter.

VERKSAMHETSMÅL 2018

- Hemtjänstverksamhet ska börja byggas upp i kommunal regi.
- Kommunen ska kunna erbjuda olika boendeformer inom ett kommunalt bostadsbolag
- Hemtjänsten ska vara mer flexibel. Det ska gå att välja innehåll i insatsen
- Alla som har hemtjänst eller bor på äldreboenden ska ha möjlighet att komma utomhus varje dag
- Varm mat till äldre ska kunna levereras varje dag
- Krav på kollektivavtal för privata aktörer inom hemtjänsten

DRIFTBUDGETRAM 2018

	Budget 2018
Nettokostnad, Vänsterpartiets förslag	-830,3
Jfr majoritetens ramförslag	-807,3

Kompensation för löne- och prisökningar för att undgå nedskärningar	+4,0 Mkr
Halv tjänst som utbildningssamordnare	+0,5 Mkr
Utökat antal tillsvidarejänster i de kommunala äldreboendena	+5,0 Mkr
Ökade resurser för äldreboendena för ökad kvalitet	+10,0 Mkr
Bättre kontroll och uppföljning av kvalitetsmål	+1,0 Mkr
Fortbildning i arbetet för personal inom äldreomsorgen	+2,5 Mkr

VÄNSTERPARTIET YRKAR:

86. att verksamhetsmål, nettodriftbudget och investeringar för äldreområdet fastställs enligt Vänsterpartiets förslag
87. att alla checksystem och kundval inom nämndens verksamhetsområde avskaffas och ett nytt resurstilldelningssystem utarbetas
88. att fastställa avgifterna inom äldreomsorgen i enlighet med riksdagsbeslut om maxtaxa för äldre och personer med funktionsvariation.
89. att ledsagning återförs i kommunal regi
90. att införa nolltaxa för ledsagning
91. att initiativrätt för seniorrådet införs
92. att all mat inom äldreomsorgen ska tillagas i kommunen eller i hemmen
93. att införa rätt till icke biståndsbedömd hemtjänst med upp till 8 timmar per månad för kommuninvånare över 80 år.
94. att inrätta en funktion som äldreombudsman
95. att inrätta en kommunal hemtjänst
96. att Nacka kommun upprättar en äldreplan för planering av äldreomsorgen, tillgången på bostäder, aktiviteter, mötesplatser, tillgänglighet och förebyggande hälsoarbete.

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Överförmyndarnämndens verksamhet har haft stora problem men förbättrats på senare tid. Kansliresurserna i överförmyndarenheten har varit otillräckliga, vilket lett till fördröjningar i hantering av ärenden. Det har drabbat de gode männen men också huvudmännen. Det är viktigt att utbildningen av gode männen är kontinuerlig, uppdaterad och har tillräcklig kapacitet. Försöket med förenklad redovisning är inte optimalt, det bör omarbetas och kompletteras med ytterligare möjligheter till kommunikation mellan den gode mannen och överförmyndarenheten.

På senare år har det förekommit rapporter om gode män som haft ett orimligt stort antal huvudmän. Överförmyndarnämnden måste få skyldighet att följa upp hur många huvudmän en god man åtagit sig, inte bara i den egna kommunen utan också i andra kommuner, och avgöra huruvida antalet uppdrag kan anses förenligt med det ansvar och arbete som godmanskapet innebär.

Dessutom måste samverkan mellan överförmyndarenheten, socialnämnden och äldrenämnden förbättras. En god mans uppgift är att bl.a. sörja för sin huvudmans person. Att göra detta innebär nästan alltid en tät kontakt med tjänstemän i andra verksamheter som tex äldreomsorgen eller LSS. Det kan tyvärr bli så att missförstånd uppstår när den ena verksamheten inte är införstådd i vad den andra ansvarar för.

Inte sällan kan det uppstå gränsdragningsproblem när det gäller uppdrag som god man för en anhörig, tex egna barn eller ungdomar. Överförmyndarnämnden måste noga följa upp de ärendena, så att det verkligen gagnar huvudmännen att ha en anhörig som god man.

Särskilt svårt kan det vara att hitta och stödja gode män till ensamkommande flyktingbarn. Där måste kommunen satsa på mer resurser och visa ett aktivt intresse, eftersom det ofta handlar om vår världs mest utsatta människor.

VERKSAMHETSMÅL 2018

- Verksamheten ska utan försening ge den service och utbildning de gode männen behöver
- Gode män ska rekryteras i den omfattning som motsvarar behoven, dock skall ett tak för antalet huvudmän per god man finnas
- Samarbetet mellan överförmyndarenhetens gode män och socialtjänstens måste förbättras

DRIFTBUDGETRAM 2018

	Budget 2018
Nettokostnad, Vänsterpartiets förslag	-8,9
Jfr majoritetens ramförslag	-8,7

Kommentar till skillnader i driftbudget

Kompensation för löne- och prisökningar

+0,2 Mkr

VÄNSTERPARTIET YRKAR
----

97. att verksamhetsmål, nettodriftbudget och investeringar för Överförmyndarnämnden fastställs enligt Vänsterpartiets förslag.